48 ԲԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2760 — ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ — 1331 ՐԷՊԻԼ ԷՎԷԼ 6 — 1913 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 31 — 13 ՓԵՏՐՎԱՐ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՏԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՊԱՊԸՐ ԱԼԻ ՀԱՅՏԷԼՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՏ ՀԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանկական Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحالس قرید
اداره‌سی بابعالی جاده‌سنده نومرو ۵۴

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղշ.	45	25 Ղշ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրշ., մէկէ աւելի դուրեկք ծանուցմանց համար ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ❋ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ ❋ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՆԳԼԻԱ եւ ԳԵՐՄԱՆԻԱ
ԻՐԱՐՈՒ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՆ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՄԵԾԱՊԷՍ ՕԳՆԵՑ ԱՅՍ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄԻՆ

Գերմանիոյ ծովային գործոց նախարարին ելմտացոյցի յանձնաժողովին առջեւ ըրած յայտարարութիւնները պիտի կրնան հիմ մնալ Գերմանիոյ և Անգլիոյ միջեւ հնարաւոր համաձայնութեան մը, իրենց նաւային սպառազինումներուն վրայ։ Նախարար Թիրբից սկզբունքով ընդունեց այսպիսի համաձայնութեան մը գաղափարը, ակնարկելով Անգլիոյ ծովային նախարարին ասկէց առաջ արտասանած ճառին։

Այս գաղափարը հրապուրիչ է և յաճախ գաղտնուցած է երկու երկիրներուն պետական մարդիկը։ Բայց մինչեւ հիմա ամէն անգամ որ երկու կառավարութիւններն մին այս խնդրոյն մօտեցած է, միւս կողմէն հակազդեցութիւն մը առաջ կուգար։ 1907ին Վիլհելմ կայսրը, մասնաւոր նամակի մը մէջ, ապահովութիւններ կուտար Անգլիոյ ծովային նախարարին, Բաֆիոթպիկն կողմէ քուէարկուած նաւային ելմտացոյցին յուելուին վրայ։ Անգլիական մամուլը իսկոյն բողոքեց։ Հետեւեալ տարին, 1908ին Անգլիոյ ելմտական նախարարը ճառով մը այդ խնդրոյն անդրադարձաւ։ Այս անգամ Գերմանացիք ո՛չ ըսին։ «Զրահաւոր մը պակաս չէլայ», յայտարարեց Վիլհելմ Բ., և գերման վարչապետ ալ տեսակցութեան մը մէջ պնդեց թէ «Զենք կրնար տահմանափակուիլ վրայ խօսիլ մեր ծովային ծրագիրը չաւարտած»։ Կայսրը «Տէ լի Թէլեկրաֆի Բիմակցին հետ ունենդրութեան մը պահուն փորձեց մեղմել անգլիական իրարանցումը, բայց ճիշտ ասոր հակառակը տեղի ունեցաւ։

Հետեւեալ ամիսներուն թուլութիւն մը տեսնուեցաւ։ 1909 Փետրուարի էջ. Պերլին կ'երթայ, և Մարէն սկսեալ մամուլին մէջ կրկին կը խօսուի նաւային սպառազինութեանց տահմանափակումին վրայ։ Ի՞նչ պայմաններով կառավարութիւնները այս խնդրով զբաղեցան։ Երկու ճառեր, մին գերման արտաքին գործոց նախարար Մ. Շեօնի և միւսը Սըր Էտուարտ Կրէյի կողմէն, վրայ հասան։ Մարտ 23ին Մ. Շեօն կ'ըսէ.—

«Անգլ. կառավարութիւնը ընդհանուր կերպով մը հաստատեց թէ ինք պատրաստ էր անգլիագերմանական համաձայնութեան մը նաւային ծրագրին ուսումնասիրութեան և ծախքերուն վրայ, բայց բացորոշ առաջարկութիւն մը չբրաւ այս մասին։

«Այս նիւթին վրայ գերման և անգլիացի գերակիր անձնաւորութիւններու միջեւ տեղի ունեցած խօսակցութիւններու մէջ, խօսակցութիւններ՝ որոնք սակայն պարտաւորիչ պայմաններ չէին յայտներ, անգլիական ծրագիրը քիւ պաշտնապէս չքանաձեւուեցաւ։

«Բարեկամ կառավարութիւններու միջեւ յարաբերութեանց առեն օտարոտ իրեն։ կը պնդէ թէ հարկ է որ բոլոր ազգերը իրենց դրացիներուն մրցումին հանդուրժեն, և կ'աւելցնէ թէ այս մրցումը, «պարկեշտ վաճառականի մը սկզբունքներուն համաձայն», վտահութեան յարաբերութիւնները չարգիլեր։ Անգլիոյ «պատշաճեցուց այս ընդհանուր սկզբունքը. հաստատեց թէ Գերմանիա կը փափաքի այդ Պետութեան հետ անկեղծօրէն բարեկամական յարաբերութիւններ պահպանել, յոյս յայտնեց այդ յարաբերութիւնները զարգացնել «միւնոյն հիման վրայ», այսինքն իւրաքանչիւրին գործելու ազատութեան յարգանքով։

Մր. Էսքուիթ միւնոյն տարուան Յուլիս ամսուն պատասխանը տուաւ։ Անգլիացերման յարաբերութեանց գոհացուցիչ նկարագրի վրայ պնդելով հանդերձ, հաշուեց թէ Անգլիոյ համար հարկ անհրաժեշտ է նաւային նոր ճիգ մը ընել։ Համակրական ցոյցերու հակառակ — Վիլհելմ Բ.ի Լոնտոն այցելութիւնը 1911ին, Լորտ Լոնստէյնի տեսակցութիւնը 1912ին, Հէլսինկի համբարձութիւնը Գերլին— Գերման մամուլը օրակարգի կ'անցընէ նաւատորին նոր աճումը։ Մարքի ծովեղերքին վրայ Անգլիոյ գործը Անգլիոյ կողմէ նոյնօրինակ յուզում մը կը գրգռէ։ Անգլիոյ ծովային նախարարը կը յայտարարէ թէ Անգլիա այլեւս պիտի չպահանջէ որ Գերմանիա վերջ դնէ նաւային չինութեանց պայքարին, քանի որ Գերմանիա անգլիական քաղաքներուն պատասխանեց միայն իր նաւատորմը բարձրացնելու քաղաքը կրկնապատկելով։ Եւ յիշեցնելով թէ Անգլիա բաւական զօրաւոր և քաջալերական հարուստ է իրեն համար ամէն անոնց՝ որոնք պիտի փորձեն մեռ հասցնել իր նաւային գերակշռութեան, աւելցուց. «Նաւային գերակշռութիւնը կենսական խնդիր մըն է Անգլիոյ համար, իսկ նաւային ոյժը աւելի պերճանք մըն է Գերմանիոյ համար։»

Այս կերպով կը հասնինք անմիջական ժամանակէն դէպի։ Անգլիոյ ծովային նախարարին վերջին ճառը այսպէս էր.

«Մեր վերջին տարիներուն նաւային ծրագրին սկզբունքը եղած է տրէտնօթի հաշուով հարիւրին վաթսուն առաւելութիւն մը ձեռք բերել գերմանական նաւատորմին վրայ, երկրորդ կարգի մարտանաւերուն համար ալ աւելի զօրաւոր համեմատութիւն մը ձեռք բերած ենք արդէն։ Եթէ Գերմանիա իր արդի նաւային ծրագրին կաւելի, մենք ալ չորս-հինգ տարի մարտանաւ պիտի չենենք շարուելնակ, համեմատութիւնը պահելու համար։ Գերմանիոյ 1 տրէտնօթին դէմ 16 հատ պիտի ունենանք, բայց սակայն չէ մեր վերջին չափը, առ այժմ ա՛յն է, քանի որ մենք հինէն արէլանոթներ ունինք արդէն։ Առանց իրենց կռիւի ոյժերը երբ կորսնցնեն, համեմատութիւնը պիտի աւելցնենք հարիւրին վաթսունէն ալ անդին։

Ահա այս էր կացութիւնը մինչեւ մօտ ժամանակներս երկու երկիրներուն միջեւ։ Բայց կ'երեւի թէ Պալքանեան պատերազմը քիչ մը պաղեցուցած է Գերմանիոյ հին եռանդը Անգլիոյ դէմ յաւելա մրցելու համար։ Այս մասին շատ նշանակալից են գերման ծովային նախարարին յայտարարութիւնները, որոնք եթէ նաւային նոր ծրագրով մը ներքրուին, խիստ լաւ ապաւորութիւն պիտի ձգեն Անգլիոյ մէջ։

Մեր ընթերցողներուն մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Ե. Խարտեաշ անունին տակ ծածկուած գրչի վարպետ երիտասարդ ուժին վրայ, որ «Մանզումէ»ի շատ ծանօթ աշխատակիցներէն մին է, և որ, հակառակ իր արդի վարչական զբաղումներուն, կը շարունակէ իր ա՛նքան փնտռուած և գնահատուած նպաստը բերել իր սիրելի թերթին և իրմով միշտ հետաքրքրուող և պարծենցող թերթիս խմբագրութեան.

ՅԻՐ ՈՒ ՅԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ո՛վ ցրուած թուղթեր՝ այսօր երբ անգամ մըն ալ կը փորձեմ մտնել ձեզի՝ սիրտս կ'ապրի այն առանձին հաճոյքով, որ ձենէ կը գալնայ միայն։

Ձեզմով է որ յաճախ կ'ապրիմ ես կիսաթուրմ անցեալը, սակաւապէտ ներկան և յուսապարար ապագան։ Դուք՝ պարմանիի թարթափումներ և երիտասարդի մայլանքներու էք։ Դուք գուցէ վիշտերն էք չափահասութեան, վերջին թնդիրը խզուելու մօտ լարերուն։

Մտերմութեան սա բոպէներուն՝ ի զուր կը խորհիմ կեանքի ռափակ իմաստութիւններուն վրայ։ Հոն ամէն ինչ խուսափուկ է, ամէն ինչ անգոհացուցիչ։

Հազիւ պատանի՝ արշաւեցինք դէպի կենսախայտ երիտասարդութիւն, ուր երբ հասանք հառաչեցինք կորսուած պատեհութիւններուն և չզգացուած հաճոյքներուն վրայ։ Անցանք երիտասարդութեան բոցերէն և ահա անիմաստ, ապարդիւն մուխ մը կը տեսնենք մեր եռին։ Վաղը՝ ծերութի՝ գուցէ լանք դատարկ ու սպառած չափահասութեան վրայ։— Չէ՞ որ հակառակէն՝ մեր երիտասարդի թարոյկները կը պատրաստէինք երբ պարմանի էինք, չափահասի լիութիւնը կը կթէինք մեր երիտասարդ օրերուն, և ծերութեան մեր օրախները կը յարդարենք՝ չափահասի տարիներով։

Բոլորը երանելիներ արտիարչաւ մը՝ ինչպէս համրիչի մը հիւլիւները, որոնք կ'ոլորուին հմայուած տեսանողի մը մատներուն մէջէն։

Մարդոց դարեւոր իմաստութիւնը կը պատմէ հէքեաթը չատ մը հոգեներու՝ որոնք ոչխարները մաղած են երկանկութիւնը գտնելու համար...

Բայց անոնք չեն գտած, որովհետեւ յոխորտամիտ, զոռոզասիրտ և անյագ եղած են։ Մինչ ամէնին, ուրիշ ոչխարի մը մէջ տխմարներու ոչխարին մէջ ինքզինքին աւելի մօտ կը հաւատան այդ Աստուծոյն և հոս մէկէ աւելիներ կան որ կը յայտնեն տեսած ըլալ երջանկութիւնը։

Ո՛վ որ չատ բարձր կը նայի՝ թուլուկ կ'ունենայ, ո՛վ որ չատ ցած՝ ոյթքում։ Նայիլ չիտակ՝ սիրտը ձեռքին մէջ՝ կը քանայ երազներու ճամբան։

Վրէժի բոպէ մը, գողուելի համբոյր մը, լուսնին սակ ալօթք մը, օգնութեան քայլ մը, հաւկերու քաղ մը, վերհանձն ճակատում մը, երախայի մը ժպիտը, արցունքի մը ոլորտը արդեօք չե՞ն այն երջանկութիւնը, որուն յիմարներն ենք մենք ամէնքս...

Բայց ո՞վ կ'ըսէ թէ մենք վայրկեաններով կամ ժամերով կրնանք գոհանալ. ո՛չ. «յաւիտենական»ի անիւը իր ժանիքներուն սակ առած կը ճմլէ, կը փշրէ մեզի...

Եւ ո՛վ իմ թուղթերս, սիրտս կ'արքենայ յաճախ երբ ձեզի հետ է, որովհետեւ դուք անկարելիին թռիչները չունիք, դուք ժպիտ մըն էք, համբոյր մը, պատկեր մը, գոյն մը, ծիլ մը, մասնիկ մը, ոյթնչ մը, բայց զորոնք ես կ'ապրիմ։ Հազիւ յաջողուած տեսիլներ էք դուք և դարձեալ նոյն հողմին յարձանդանչ ալտարակումով կը դպիրտաք, կը խշրտաք, կը թաչկոտիք բուսնին չուրջը։

Թողէք որ երբեմն հաւաքիմ կրկին ես ձեզի, պարզուկ, մաթիմ և սիրական թուղթեր։

Ե. ԽԱՐՏԵԱՇ

ԱՒԱՂ, ԻՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՂԵՂԻՆ ՄԷՋ

Լիւլ (Ֆրանսա) լիսէներուն և գոլժներու աշակերտներուն Ծնողական Միութիւնը կրթական նախարարին երկարնամակ մը գրած է, որով կը խնդրէ նախաղութեան առնել ա՛յն արդիւնքները, որոնցմանցեցաւ 1902 ի ուսմանց ծրագրին բարեկարգութիւնը։ Մտողք կ'ըսեն.— Ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ։ Որքան կը կասարելագործէք ձեր ծրագիրները, որքան շատ բան կը սովրեցնէք մեր զաւակներուն, ա՛նքան աւելի ազէտ են անոնք։ Միշտ հաշուով օրը հինգ ժամ դաս կ'ասեն զաւակներուն ուսուցիչներէ, բոլորովին բառն ծանօթութիւններով կը խճողուին անոնց միտքերը, բայց ոչինչ գիտեն այն սարսռական բաներէն, զորս մեր ժամանակները ամէնէն ծոյլ աշակերտը անգամ կը սովորէր հակառակ իր կամքին։ Մեր զաւակը հիմակ չիտկէ չիտակ իրենց լեզուն ալ չեն կրնար գրել, ուղղագրութեան իմաստը կորսնցուցած են, սովորական բաներուն տուգաբանական արժէքն ալ չեն գիտեր։ Քիչ մը անգլիերէն, քիչ մը գերմաներէն կը թաթիթեն, բայց օտար անուանի գաստակներուն անունները իրենց համար այնքան հեռու են, որքան Եգիպտական ամենահին Հարաւութեանց փարաւոններուն անունները։ Եթէ թանգարան մը մտնեն, դիցաբանութեան և Ս. Գրոց պատմութեան իրենց ազգութիւնը պատկերներուն մեծ մասին նիւթը անհասկնալի կ'ընէ իրենց։ Թո՛ղ որ թանգարանէր սուղութեան մը վրայ կենայ։ Ցիմարութիւն էր կասկածել թէ այս շարժումը սպառնալիք մը չէր ծածկեր։

Մացումի, վրդոված և վարանած, իր ճամբան շարունակեց չապ քայլերով։ Քանի մը չրջագայողներ եւ դարձան զայն դիտելու համար, որովհետեւ Զիւրիքի մէջ, մայրաքաղաքին աւելի կեդրոնական փողոցները եղածին չափ այս տիպարով մարդիկ չեն գտնուիր։ Ես չատերը դժուարաւ զսպելին իրենց ինքնալը, զոր սովորաբար եւրոպացիներու մէջ առաջ կը բերեն ճարտնցիին մաղձային զոյնը, կրնձաւորից աչքը, ծուռ երեսը, գանձ հասակը, անհրապոյր ֆիզիքականը։ Եթէ այս ամառքերները վայրկեան մը կարենային կասկածիլ թէ այս ծիծաղելի արարքնը ի՞նչ ահելի նկարագիր կը ծանկեր, ծարաւ պիտի մնային անշուշտ անոնց բերանեն վրայ։

Հիմա ութը տարի էր նոր Մարքիզ Սիլիս Մացումի եկած էր հաստատուիլ Լոնտոնի մէջ։ Վերջին ներկայացուցիչն էր Սամուրայներու խիստ վաղեմի և խիստ ազնուական ընտանիքին, որ հին ատենները սէր եղած էր ահագին հարստութիւններու և իշխող դրած էր գրեթէ արքայական ասանձնաշնորհումներ։ Արդի նորութիւններուն, և արեւմուտքի բարքերուն Ս. Արեւելք արշաւանքին հետեւանքով, այդ կարողութիւնը, այդ հարստութիւնները հալած էին։

(Շարունակելի)

ԿԻ ԹՕՐԸ (45)

ՄԱՌԶԱՓ ՄԵՆԱՄԱՐՏ

Կամ ա՛յն է որ Պ. Ուիլիի արուեստը այնքան կատարեալ էր որ Մացումի ինքն անգամ ծուլակ կ'ինար, և կամ ա՛յն է որ իր վերջին յաղթանակին վաթսուն ուրախութիւնը սովորաբար անվիրեալի դառնումը մթագնելով, կ'արդիւէր զինքը առաջ կերպով դառնել զինքը չրջապատող վտանգները։ Պահ մը երեկ իրեկուն կատարուած դարչելի չահատակութեան յիշատակը խեղդեց ուրիշ ամէն ապաւորութիւն։

«Այո՛, կրկնեց ինքնիրեն, աղուոր հարսնամ մը եղաւ, վարպետի հարեւած մը։ Ժիլիթ Ալպմարլ նշմարտապէս անուշաբան գործիք մըն է։ Միայն թէ գործիք մը՝ զոր հարկ է նետել այն օրը երբ դաշրի օգտակար ըլլալէ, այլ անհամմատ գործիք մը ցոլչպելու ոչ մին իմ ծրագիրներէս որոնց մէջ անոր մասը կար, և իմ հաղուագիւտ ձախողութիւններուս մէջ անմասն մնաց ան, վկայ՝ կարին դրծը և ժամացոյցին գործը։ Ի՞նչ արագութեամբ, ի՞նչ դիւրութեամբ իր պատենիթիւնը գործածեց, նիդ ժամանակին հրաժարեցաւ այն օրիորդը իր տունը հրաւիրելու կնճռոտ ծրագրէն, ուրիշ աւելի պարզ և աւելի արագ ծրագիր մը յանկարծօրէն դանելու համար։ Ի՞նչպէս կրցաւ օգուտ քաղել ամէն բանէ, իմաց տալ ինձի երբեք բառով, մուշը օժանդակ ընել իրեն, առջակցել ինձի ճարտարութեամբ, ժամանակին դաւաճալ իր տունը... Այո՛, մէկ հարիկ գործիք մըն է։ Բայց զինքը կազմողն ալ ես եմ... և զարմանալի բան, երբեւ անգամ ինձի գէշ խաղեր խաղացող բաղդը այսօր կարծես կ'ուզէ կրկին ինձի դառնալ։ Սալիքոթ այս բացակայութիւնը վերջապէս նպաստաւոր է ինձի։ Հորպէս անգէս օր. Թրէյսի անյայտացումն՝ հեռացաւ։ Աբիկա ապատ ապարէզ կը Թողու ինձի բանելու անոր վրայ։ Աաւուսեան ընթացքին, իրարուելեան պիտի տեղեկանայ, և իր արտամարդած միջոցներով վերադարձը պիտի չուանայ։ Թերեւս երիտասարդ Հիւկս ալ պիտի վազէ անդին առդին ծպտելով. պիտի բերեն այն թուղթերը որոնց մէջ կը կարծեն դատապարտութիւնս բռնել։ Թո՛ղ դան։ Ես պատասխաններ ունիմ իրենց տալիք...

«Այդ օրիորդին առեւանգումը ահագին աղմուկ պիտի յարուցանէ, և վերջին անգամ անոր Տիկին Ալպմարլի հետ գտնուած ըլլալու իրողութիւնը իհարկէ խուզարկութիւն մը առաջ պիտի բերէ այս կողմը։ բայց ակէց չեմ նեղուիր, իր ծառաները ժամանակին տեսան անոր վերադառնալը, հնարաւոր ալ... մեր ձեռքն է արդէն։ Գալով Ժիլիպի, Լոնտոնի մէջ շատ յարգելի կին մըն է, ոչ ոք պիտի տարակուսի անոր խօսքին վրայ, և ամէնէն խորամանկ ոստիկանն անգամ պիտի չկրնայ անոր բերանէն կորզել զինքը մասնող կամ հակասող բառ մը։ Այս խորհրդաւոր դէպքին վրայ ճշմարտութիւնը,—պիտի ըսեն այն կարծիքին համար ճարտարօրէն պատրաստուած ապուշները,—ճշմարտութիւնը այն է թէ օր. Թրէյսի երբեք չէր դադրած հակառակ արտաքին երեւոյթներուն հեռաքրքրուելէ իր ոմրագործ նշանածին նկատմամբ, և թէ օգուտ քաղելով մուշէն և իրենիներուն հեռացումէն փախած է անոր հետ։

«Գիտեմ Սալիքը այնպիսի մարդ մըն է որ հաղար փաստերու համար ականջ պիտի չկախէ այդ զրոյցներուն և անմիջապէս պիտի դուշակէ թէ ասոր մէջ օրու մասը կայ։ Բայց անիկա ճշդիւ չիկրնար յարձակիլ իմ վրաս։ Թեւերը կապուած են։

«Ոստիկանութիւնը վաղ արձակելը ինքզինքը վտանգել կրլլայ։ Ամէն բան պիտի փորձէ ինձի յաղթելու համար ատանց ինքզինքը երեւան հանելու։ Կրնապահեմ իրեն։ Սրիսքերը ձեռք առած էր, այսպէս ամէն ժամանակ աւելի պիտի էր վախնալ անկէց և չքնանալ մնասի ապահովութեան մը մէջ։ Մարդ մը որ կրցած էր, համարձակած էր զինեալ ուժերն քիթին տակ գողնալ նշանաւոր քանտարկեալ մը, որ էր ուրիշ նայելածքը օրուան Մացումի եղեռնապատկան կամմակերպութեան գիտակցանօրէն պաշտպանուած անկասկածելի խորհրդանշ Ձէ, այսպիսի մարդ մը երբեք մինչ ամենադոյն անխոհեմութիւնը, ան մենաթեթեւ անուշադրութիւնը գործել այն պահուն իսկ ուր խնդիրը կեանքի և մահու պարար մը կրլլար։ Մասնաւոր կառախումբին իրեն ընծայած անվիճելի առաւելութեան հակառակ Պ. Սալիքը կրնա՞ր այսպէս բացէ ի բաց մեկնիլ, կրնա՞ր թողուլ որ իր երթալիք տեղը գաղտակաւոր առանց խորունկ պատճառի մը։ Գործը անհաւանական կը թուէր եթէ ուշադրութեամբ դիտուէր։ Բայց ուրեմն ի՞նչ էր անոր նպատակը։ Կարելի էր մէկէ աւելի ենթադրութիւն ընել, բայց դժուար էր ստուգութեան մը վրայ կենալ։ Ցիմարութիւն էր կասկածել թէ այս շարժումը սպառնալիք մը չէր ծածկեր։

Մացումի, վրդոված և վարանած, իր ճամբան շարունակեց չապ քայլերով։ Քանի մը չրջագայողներ եւ դարձան զայն դիտելու համար, որովհետեւ Զիւրիքի մէջ, մայրաքաղաքին աւելի կեդրոնական փողոցները եղածին չափ այս տիպարով մարդիկ չեն գտնուիր։ Ես չատերը դժուարաւ զսպելին իրենց ինքնալը, զոր սովորաբար եւրոպացիներու մէջ առաջ կը բերեն ճարտնցիին մաղձային գոյնը, կրնձաւորից աչքը, ծուռ երեսը, գանձ հասակը, անհրապոյր ֆիզիքականը։ Եթէ այս ամառքերները վայրկեան մը կարենային կասկածիլ թէ այս ծիծաղելի արարքնը ի՞նչ ահելի նկարագիր կը ծանկեր, ծարաւ պիտի մնային անշուշտ անոնց բերանեն վրայ։

Հիմա ութը տարի էր նոր Մարքիզ Սիլիս Մացումի եկած էր հաստատուիլ Լոնտոնի մէջ։ Վերջին ներկայացուցիչն էր Սամուրայներու խիստ վաղեմի և խիստ ազնուական ընտանիքին, որ հին ատենները սէր եղած էր ահագին հարստութիւններու և իշխող դրած էր գրեթէ արքայական ասանձնաշնորհումներ։ Արդի նորութիւններուն, և արեւմուտքի բարքերուն Ս. Արեւելք արշաւանքին հետեւանքով, այդ կարողութիւնը, այդ հարստութիւնները հալած էին։

(Շարունակելի)

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՆԱԽՈՐԴ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՄԸ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԿԸ ՇՈՐՔԷ ՀԱՐՈՒՍՏ ԱՂՋԻԿԷ ՍԸ

Էրրիօ Պիւնու, որ ընկի Ֆրանսայի է և կը պատկանի լաւագոյն ընտանիքի մը, 1891ին քահանայ օծուեցաւ։ Երուսաղէմի մէջ։ Իր ջերմ հաւատքը մղեց զինք հեռաւոր երկիրներու մէջ առաքելութեան պաշտօն խնդրելու և մինչեւ 1898, հայր Էրրիօ պատեցաւ Ափրիկէի և Ասիոյ վայրենիներուն մէջ Ցիուսի խօսքերը քարոզելով։ Այս եռանդը դնահատուեցաւ և հայր Էրրիօ Երուսաղէմի Բազդեցիներու Պատրիարք ընտրուեցաւ։ Բայց իր առողջութիւնը խանգարուած ըլլալով, քանի մը ասրի ետք, Պապին արտօնութեամբը, գնաց հաստատուեցաւ Թուլուզ և հոն քաղդէական դպրոց մը հաստատեց։ Պատրիարքը նուիրական առարկաներ ծախող կնոջ մը հետ մեղադրաբար յարաբերութիւններ մչակած ըլլալով, գայթակղութիւն առաջ եկաւ, այնպէս որ 1903ին Պատրիարքը պաշտօնազուրկ եղաւ։ Ասոր վրայ, Ամենապատիւը բողոքականութիւն ընդունեց և գեղեցիկ դպրութիւններու դասախօս եղաւ։ Իր աշակերտներէն մէկուն հետեւելու համար Ռուսիա գնաց և հոն ամուսնացաւ նախկին մայրապետի մը՝ Օր. Ռիկուլոյի հետ։ 1908ին Ֆրանսա դարձաւ և Նիսի մէջ հաստատուեցաւ։ Այն տեղ խիստ բարեպաշտ ընտանիք մը կար, որ կը կոչուէր Ֆէրրէն։ Հայր Պէրթէն 60 տարու էր և ունէր կին մը ու աղջիկ մը։ Էրրիօ այդ ընտանիքին հետ յարաբերութիւն հաստատեց և չատ նպաստ, մեծ ազդեցութիւն մը ունեցաւ։ Անոնց հաղորդեց թէ Օր. Պէրթէն լաւ դաստիարակուած չէր և յանձնառու եղաւ անոր դաստիարակութեան օրէնքները որգազրելու։ Ուստի Օր. Պէրթէն յանձնուեցաւ Էրրիոյի խնամքներուն։ Փիլ ժամանակ եաք, Տիկին Պէրթէն մեռաւ և ամուսինը խորապէս ազդուեցաւ այս կորուստէն։ Էրրիօ օգուտ քաղեց այս պարագայէն և իր աշակերտին քոյրովին իր ազդեցութեան տակ առաւ։ Իր ջանքն դաստիարակութեան եղանակը չատ տարօրինակ էր։

Աղջկան մէջ կը մեռնէր իր հոր հանդէպ ունեցած սէրը, միւս կողմէ Մ. Պէրթէնի կը հակակեր թէ աղջիկը, բնութեան հրէշային մէկ անկանոնութեան ենթարկուած է և անարժան է իրենց սիրոյն։ Եւ աւելի շուտ հանելու համար իր նպատակին, աղջկան գրել կուտար անպատկառ նամակներ, իր հօրը ուղղուած և Մ. Պէրթէն տեսնելի կերպով կը ատնոյուէր։ Յետոյ, օդափոխութեան պատրուակին տակ, Էրրիօ Պէլկոթ զրկեց օրիորդը իր կնոջ ընկերակցութեամբ։ Հէ՛ք աղջիկը այսպէս բոլորովին յանձնուեցաւ Էրրիօներուն ձեռքը։ Օր. Պէրթէն խիստ հարուստ էր։ Մօրմէն ժառանգած էր հինգ միլիոն ֆրանք և անպատիսա ըլլալուն համար հայրը իր խնամակալն էր։ Նախկին Պատրիարքը կ'ուզէր այդ խնամակալութիւնը ձեռք անցընել։ Ուստի ծերունին համոզեց Թունուզի հարուստ կողմի բնակիչները բողոքականութեան դարձնելու երթալ։ Մ. Պէրթէն, բարոյապէս և ֆիզիքապէս ընկճուած և Էրրիոյի բացարձակ ազդեցութեան ենթարկուած, չկրցաւ դիմադրել և Ֆրանչիսկեան նախկին կրօնաւորի մը հետ Թունուզ ուղեւորեցաւ։ Հաւիւ թէ հոն գացած էր, մեռաւ։ Էրրիօ ազատ մնալով, գործի սկսաւ։ Նախ ձեռք անցուց օրիորդին գոհարեղէնները։ Յետոյ զրաղեցաւ Մ. Պէրթէնի ժառանգութեան խնդիրը կարգադրելու։ Աղջիկը 2ուկէս միլիոն ֆր. կը ժառանգէր անկէ, նաեւ դղեակ մը Բորդոյի մէջ, վիլլա մը Նիսի մէջ, գործարան մը Թիւլի մօտ և ուրիշ զանազան կալուածներ։ Էրրիօ Բարիզ գնաց Օր. Պէրթէնի հետ և արտօնագիր մը ունենալով ձեռքը, Նօարին կողմէ սատացաւ մէկ միլիոն ֆր.։ Յետոյ ծախեցուաւ Նիսի վիլլան և միւս կալուածները։ Աւելի ազատ գործելու համար, նախկին Պատրիարքը առանձնացուց խեղճ ժառանգորդուհին և թոյլ չտուաւ որ մէկու մը հետ յարաբերութիւն ունենայ։ 1912ին, օրիորդը չտեսնուեցաւ և հասկրցուց Էրրիոյի թէ իր հարստութիւնը ինք պիտի անտեսէր։ Օրին մէկը փախուստ տուաւ և ամուսնացաւ։ Ամէն բան պատմելով իր երկնը, բողոքագիր տուաւ նախկին Պատրիարքին դէմ, որ հարցաքննիչ դատաւորին քով հրաւիրուեցաւ և լսեց իրեն դէմ եղած ամբաստանութիւնները։ Նախ փորձեց ուրանալ, բայց հարցաքննիչին ճարտարութեան չընորհիւ, ի վերջոյ խոստովանեցաւ թէ 600.000 ֆր. միայն ստացած է իբրեւ պարգեւ։ Նախկին Պատրիարքը այժմ բանտարկուած է և դատավարութիւնը մօտերս տեղի պիտի ունենայ։

ԻՏԱԼԻԱ

ԷՒ ԻՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Թանին Հաւոմի Բղթակիցը էնհեւելը կը գրէ։— Ներքին քաղաքականութիւնը լուռ է, որովհետեւ բոլոր կուսակցութիւնները սպասողական մէջ են այն ընդհանուր ընտրութեանց հանդէպ, որոնց ամսոյը կամ աշնանը տեղի պիտի ունենան և ուր առաջին անգամ ըլլալով գործադրութեան պիտի դրուի ընդհանուր քուէարկութեան սկզբունքը։ Երկու խոշոր ընտրական «պլօքներ» կազմուելու վրայ են, առաջինը կազմած չափաւոր ազատականներէն և կաթոլիկներէն, կարելի է կոչել պահպանողականներու «պլօք»։ Միւսը բաղկացած արմատականներէն, հանրապետականներէն, ընկերվարականներէն և հակակղերականներէն, որոնք ժողովրդապետական «պլօքը» կը ներկայացնեն։ Ասկէց զատ կառավարութիւնը կը հետեւի ընտրական հաւասարակշռութիւն մը առաջ բերելու քաղաքականութեան և կ'աշխատի Երեսփ. Ժողովին ներկայ անդամներուն թիւի համեմատութիւնները յատ չփոխել, ուր չափաւոր ազատականները մեծամասնութիւն կը կազմեն։ Մ. Ձեօլիթթի—որուն բոլոր կուսակցութիւնները կը համակրին, բացի յեղափոխական ընկերվարականներէն—զանազան խմբակցութիւններու հանդէպ պատեհապաշտ ուղղութեան մը կը հետեւի, այժ տալով միայն այն թեկնածուներուն որոնք իրեն համար արժանաւոր կը թուին։

Այդ պետական մարդը այնպիսի ազդեցութիւն մը ձեռք բերած է որ այլեւս կուսակցութեան մը պետը չներկայանար, այլ երկրին բոլոր քաղաքական հոսանքներուն, այսպէս ըսենք, չափաւորիչի դերը կը կատարէ։

Ընդհակառակը արտաքին քաղաքականութիւնը չատ եռուն է։ Ան կորովի կերպով կ'աշխատակցի միւս տերութեանց հետ որպէս զի Պալքանեան ռազմաթատերը վերջնայ ի նպաստ Դաշնակից Պետութեանց չահերուն, մեանոյն ատեն առանց Եւրոպական քարտուղարութիւներ առաջ բերելու։ Արդարեւ Իտալիա պէտք ունի հանդարտի և ինքնամփոփումի, Լիբիոյ ծոմը պատերազմին վերջ իր այժերը վերականգնելու համար։ Բանակը կ'աշխատի կանոնաւորուիլ, և ծովային նախարարութիւնը կը պատրաստուի նոր զրահաւորներ չինել, մեանոյն ժամանակ տարեսան մը նաւաշարժին պատճառած վնասներ դարմանելով։

Արտաքին գործոց պաշտօնատունը մեծ գոհունակութեամբ ողջունեց աւստրեւոս մերձեցումը, որ նոր երաշխիք մըն է խաղաղութեան։ Իտալական դիւանագիտութեան բոլոր ջանքերը դարձած են Աւստրիոյ վրայ, զայն արգիլելու համար պատերազմիլ, այդ պատճառաւ ծերունի Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր խաղաղասէր ընթացքը լիովին կը գոհացնէ իր լսանդաշնակիցը։ Իտալական արտաքին քաղաքականութիւնը այս վայրկեանիս կ'աշխատի նաև որ Ալպանական ինքնավար նոր պետութիւնը կազմուի հաւասար պայմաններու տակ երկու ազգական մեծ տերութեանց, Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջեւ և միւնոյն ատեն կը փափաքի որ Եգէական կղզիներու խնդիրը լուծուի Իտալիոյ Արեւելեան Միջերկրականի չահերը գոհացնող եղանակով մը։

Իտալական կառավարութիւնը պատրաստ է մեծ տերութեանց և Թուրքիոյ հանդէպ իր կատարած խոստումը յարգելու և պարպելու պատերազմի միջոցին իր գրաւած կղզիները, բայց նախ և առաջ ան կուզէ որ Բ. Դուքսը յարգէ Պէնկազիի Օսմ. դինուորները եւ քաշելու իր խոստումը—Տրիպոլիսէն ադէն մեկնած են Օսմ. դինուորները, ատկէց զատ կ'ուզէ Նոյնպէս որ ներկայ ատենապէտ վերջնայ այնպէս, որ մեծ տերութիւնները անկէց օգուտի կարնան հղոյին ընդարձակումներով։ Երբ այս երկու պայմանները իրականանան, այն ատեն Իտալիա պիտի Թոգու կղզիները տուրքանին վերհանութեանը ատակ, պահանջելով միայն կղզիներու քանկչութեան համար լայն զիջումներ։

Իտալական կառավարութիւնը համաձիա չէ որ կղզիները անցնին Յունաստանի ձեռքը, որովհետեւ եթէ ամբողջ Արշիպելագոսը Յունական ըլլայ, Ասիական Թուրքիոյ խնդրին լուծումը պիտի փութացուի և այն ատեն Իտալիոյ գործողութեան շրջանակը պիտի պակսի Ասիական Թուրքիոյ բաժանման պարագային իր իրաւունքները պահպանել կարենալու համար։ Ահա այս ամիս Իտալացի ղեկավարներու կարծիքը, Անգլիա իբր ազդեցութեան շրջանակ՝ Արաբիան, Պարսից ծոցը, Ֆրանսան՝ Սուրիան և Լիբանանը, Ռուսիան՝ Հայաստանը և Սեւ Ծովեան գաւառները, Գերմանիան՝ Միջագետքը և բոլոր այս տերութիւնները իրենց իրաւունքներուն տէր պիտի ըլլան Թուրքիոյ անդամատման պարագային։ Արդ, Իտալիա Եգէականի հարաւային կղզիներուն համար չատ ժամանակ, դրամ և աշխատութիւն վատնած ըլլալով, կը փափաքի զայն իր ազդեցութեան շրջանակէն տակ պահել նոյնիսկ Օսմանեան կառավարութեան վերադարձուցած պարագային։ Որովհետեւ այդ կղզիները եւ անոնց դրացի ասիական գաւառները Իտալիոյ բաժինը պիտի կազմեն այն վայրկեանին երբ ասիական երկիրները պիտի կլլուին Եւրոպական մեծ պետութիւններուն կողմէ։ Այս է իրական պատճառը, որուն համար Իտալիա կը հակառակի Յունաստանի այդ կղզիներուն չուրջ ըրած պահանջներուն, իսկ ընդհակառակը կ'աշխատի Յունաստանին ի նպաստ Եպիրոսի ըրած պահանջներուն այժ տալով։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ԱԼ. ԼՈՒՐ ՋՈՒՆԻՆ

Երէկ իրիկուան Քղթաբերով եկած Քերթերը գրեթէ աւելի կամ նուազ նոյնութեամբ հետեւեալ կերպով կը գնահատեն կացութիւնը.—

Տէրութիւնները, ինչպէս նաեւ հասարակութիւնը, պատերազմական գործողութեանց մասին ստիպուած են սպասողական վրայ մնալ։ Պատերազմիկները այս անգամ իրենց բանակներուն մօտ չեն ընդունած օ՛չ զինուորական Քղթակից ոչ զինուորական կցորդ։ Ուրեմն տեղեկութեանց համար չկան ուրիշ աղբիւրներ, այլ միայն պաշտօնական զեկոյցները, և զրոյցները, որոնք ո՛րքան չատնան, այնքան դժուար է հակակշռելը։

Այս պայմաններուն մէջ Լոնտոնի դեսպանաժողովը կրնայ զբաղիլ լոկ ա՛յնպիսի խնդիրներով, որոնց կարգադրութիւնը ատակախ մնացած է պատերազմին պատճառաւ։ Իր անցեալ օրուան նիստին մէջ զբաղեցաւ Ալպանիոյ ապագայ անկախ պետութեան սահմանազլխի խնդրով։ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ ներկայացուցիչները գերակշռեցին մանանցութիւն մը ունենան այդ նիստին մէջ։ Կ'երեւի թէ Աւստրիա որամադիր է ընդունելու որ Բրիզրէնա և Տէպրէ Սերպիոյ յատկացուին, իսկ կը փափաքի Ալպանիոյ տալ Իրէքը և Տիաքովան, որոնք ապագայ իշխանապետութեան ազատ կը բանան բնական մուտք մը դէպի ի այն երկրամասերը, որոնք տերպիական ըլլալու կոչուած են։

Դեսպանաժողովին կողմէ չշօշափուած միւս խնդիրներն են կղզիներուն, Հանրային Պարտքին և Սելանիկի ապագային խնդիրները։

Վիեննայի կէս պաշտօնական «Ֆրէմտենպլաթ» կը կարծէ գիտնալ թէ եգեան ծովուն կղզիներուն դալով, առաջարկուած կարգադրութիւնը պիտի ըլլայ Սամօթրակէ, Լէմնոս, Իմրոս և Թենէդոս կղզիները Թուրքիոյ Թողուլ՝ անոնց Տարանելի անմիջական մօտաւորութեան պատճառաւ։ Դալալայի դէմը գանուող Թասոս պուլկարական պիտի ըլլայ, Միտիլլի, Քիոս և Սամոս ինքնօրէնութիւն պիտի ստանան Սուլթանին գերիշխանութեան տակ, Աբշիպելագոսի միւս կղզիները պիտի մնան Յունաստանի։ Սելանիկի խնդիրը առայժմ պիտի մնայ մինչեւ որ դաշնակիցները մէջերնին բաժնեն գրաւուած հողերը։

Հանրային Պարտքի խնդիրը բարդ է և կը պարունակէ նաեւ մաքսերու խնդիրը։ Երկար բանակցութիւններ պէտք է կատարուին և համաձայնութիւն մը գտնուի Տէրութեանց, Դաշնակիցներուն և Թուրքերուն միջեւ։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ

«Թանին» կը գրէ թէ հաւաքեան բանակցութեանց լուրերը կանխաս են և թէ Պուլկարները իրենք են որ դիմամբ կը տարածեն զանոնք։ Պէտք է յիշել որ Զօրավար Սավօֆ վերջերս յայտարարեց շողոքորթուն կերպով թէ հաշտութիւնը պիտի կնքուի միմիայն պատերազմի դադարին վրայ։

Ոչ նախկին վարչապետ Հագգր փաշայի մեկնումը, ոչ ալ Լոնտոնի մեր դեսպանին Սըր էտ. Կրէյի հետ տեսակցութիւնը ո և է կապ չունին հաշտութեան խնդրին հետ։ Հագգր փաշա կ'երթայ կարգադրելու այնպիսի դիւանագիտական խնդիրներ, որոնք ո և է կերպով չեն շօշափեր մեր և դաշնակիցներուն միջեւ եղած խնդիրները։

Հեռագրական գործակալութիւնները տեսած են Թէվֆիգ փաշայի և Սըր էտ. Կրէյի տեսակցութեան հաշտութեան վերաբերող մեկնութիւն մը վերագրելով։

Օսմ. Կառավարութիւնը իր վերջին խօսքը արտատանեց արդէն հաշտութեան մասին։ Թշնամութիւնները վերսկսուիլ ի վեր ոչ է դէպք չէ պատահած դանիլին տեսակէտը փոխել կարենալու համար։ Ընդհակառակը աղայամտութիւն պիտի ըլլար կարծել թէ մենք գրիչով պիտի գիջինք այն, ինչ որ պատերազմով չենք կրցած խլել մեզմէ։

Բայց որովհետեւ մենք չէինք որ պատերազմը ուզեցինք, չպիտի մերժենք հաշտութեան առաջարկութիւն մը, եթէ ան պատուաւոր ըլլայ։ ամէն գնով ուզեցին որ օտարները պատանեն, դուրս հանուին։ լա՛ւ հիմա օտարները մերկացած են, և մեր պարտականութիւնն է արիւնով օրթել այն ամօթը, զոր ուզեցին մեզի բնել։

Օսմանցիները վրէժխնդրութեան յոյսով վառուած, Պուլկարներուն կողմէ տարածուած հաշտութեան լուրերէն տանջուելու կ'ուզան։

Ապահովաբար Պուլկարները այդ լուրերը կը տարածեն մեր ժողովրդին պատերազմի չարունակութեան առթիւ ցոյց տուած հիանալի թափը կոտրելու համար։ Պարտատ ըլլանք կռուելու, եթէ կ'ուզենք խաղաղութիւն և բարօրութիւն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ՝ ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԿՂԶԻՆԵՐԸ

Աքէնքէն կը հեռագրուի թէ Յոյները հնախուզական ընկերութիւներ կազմակերպած են բոլոր իրենց գրաւած երկիրներուն մէջ։ Այսօր կրթական նախարարը Միխիլի հնութեանց մասին տեղեկագիր մը տարաւ, յիշեալ կղզին հնախոյզներուն համար հարուստ հնութիւններ կը խոստանայ, որ վերեւ մինչեւ այժմ ոչ է պեղում չէ կատարուած հոն տիսքէմաթքօրէն։

Հառաջէն եկած լուրերը կը հաստատեն կղզեցիներուն նախորդ զանգատները Իտալական այն ոգիին դէմ, որ հազար խոստութիւններու ենթարկուած բնակչութեան վրայ կը հնչէ։ Ժամանակէ մը ի վեր տուրքերը կը գանձուին ծայրայեղ խստութեամբ։ Իրենց կղզին վերադարձող ընկերները կ'ենթարկուին խիստ ձեւաքանութեանց, որոնց կարգին է նաեւ մարդաչափութեան զործողութիւնը, վերջապէս Քրէմասթի գիւղացիներուն չեն թողուր որ Ամերիկա գաղթեն, որովհետեւ այդ գիւղին մէջ Հելլէն դրօշ պարզուած է։

Նոյնպէս տեղին հրեաները կը գրգռեն Յոյներուն դէմ, լուր տարածելով թէ Քիոսի հրեաները թալանուած և Սելանիկի հրեաները ջարդուած են Յոյներուն կողմէ։

Քարաթեոսի մէջ կացութիւնը աւելի գէշ է, կղզիին Եպիսկոպոսը Հռոդոս տարուեցաւ և Իտալական իշխանութիւնը այրեց նախկին քաղաքապետարանին մէջ պահուած վաւերաթղթերը։

Աքէնքի Թերթերը Սամօթրակէի ժողովրդին մէկ կոչը կը հրատարակեն, ուր անոնք կը պահանջեն կղզիին Յունաստանի կցումը և կը մերժեն Թրքական գերիշխանութեան տակ ինքնավարութեան մը առաջարկը։ Սամօթրակէցիները կը յիշեն նաև թէ 1821ի յեղափոխութենէն ի վեր 14,000 բնակիչներէն միայն 200 հոգին ազատուած են։

ՖԷՐԻՏԻՆԱՆՑ ԹԱՂԱՒՈՐ ԵՒ Մ. ՏԱՆԷՖ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿԱՏԵՂԻՒՆ ՄԷՋ

Սօֆիայէն Փետր. 8 թիւով կը հեռագրուի Եւրոպական Քերթերու.— Ֆէրտինան թագաւոր երէկ գիշեր էսիրնէ ուղեւորեցաւ։ Իր մեկնումը, որ յայտնած էր Մ. Վէնիզէլոսի այցելութեան հետեւանքով, ա՛ և է մասնաւոր նշանակութիւն չունի։ Թշնամութիւնները վերսկսելուն համար, ընդհ. հրամանատարը բնականաբար Պուլկար բանակատեղին կ'երթայ։ Մ. Տանէֆ, իբրեւ ներկայացուցիչ կառավարութեան, վաղը պիտի ուղեւորի Տիմոթէա։ Եթէ քաղաքական տեսակէտով մեկնել հարկ ըլլայ այս երկու ուղեւորութիւնները, կրնայ ըսուիլ որ անոնք աւելի պատերազմի քան հաշտութիւն կը նշանակեն։ Այս կարծիքը հաստատած է խիստ ձեռնհաս Պուլկար անձնաւորութիւն մը, որ ըսած է. «Հաշտութիւնը մեզմէ կախում չունի։ Մենք ամէն բան ըրած ենք հաշտութիւն կնքելու համար։ Տէրութիւնները մեզի հարցուցին որ եթէ Թուրքիա էսիրնէի ճակատագիրը մեր ձեռքը յանձնէ, որամադի՞ր ենք կ'օնական գերիշխանութեան իրաւունք մը տալու Սուլթանին, մենք այո՛ պատասխանեցինք և հաշտութեան համար մեր ունեցած օէրը և եւրոպական չահերու հանդէպ մեր յարգանքը յայտնելով։ Բայց կ'երեւայ թէ այս հաւանութիւնը գոհացում չտուաւ Օսմ. կառավարութեան։ Լաւ գիտցէք որ Պուլկարիա միշտ պատրաստ է բանակցութեան սկսելու, նոյն իսկ պատերազմի միջոցին, ա՛չ թէ յոգնած ըլլալուս համար, այլ որովհետեւ նախամեծար կը սեպենք խնդիրը կարգադրել առանց նոր արիւնհեղութեան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՆԵՂՈՒՑՆԵՐԸ

Բարիզէն կը հեռագրուի Փետր. 11 թուով.— «Թան» Բիթերպուրկէն ստացած է հետեւեալ տեղեկութիւնը.— Ռուսիա այժմ նեղուցներու խնդիր պիտի չյարուցանէ և չեղոքութիւն պիտի պահէ Աւստրիոյ պէս։ Եթէ Ռուսիա ընդունի թէ իրեն եղած փորձիյ առաջարկները, Պալքանեան տէրութիւններն են որ պիտի ուժեն այդ առաւելութիւնները։ Հետեւապէս խնդիրը պիտի կարգադրուի այն ատեն միայն երբ անպատեհութիւն մը գոյութիւն չունենայ։

ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏ

ԷՍԻՐՆԷԻ ԵՒ ՁԱԹԱԼՃԱՅԻ ՄԷՋ

Օսմ. Գործակալութիւնը Յունուար 29 թուականով պաշտօնապէս կը հաղորդէ պատերազմական վերջին գործողութիւնները։

«Ամսոյս 28ին Զաթալճայի ու Եաքը Թէքէի, էսիրնէի մէջ, մեր մարտիկները բուռն թնդանօթաձգութիւն մը կատարեցին թշնամի մարտիկներուն դէմ, որ մինչեւ գիշերուան մօտ չարունակեց։ Նոյն օրը ժամը մինչեւ 9.35ին թշնամին յանկարծ յարձակեցաւ մեր արեւելեան ճակատին վրայ։

«Ճակատամարտը կատաղի եղաւ և չորս ժամ տեւեց։ Մեր դինուորները մեծ կորովով պահեցին իրենց դիրքերը։ Թշնամի օդանաւեր երբեմն պտմպներ կը նետէին էսիրնէի վրայ, բայց ապարդիւն։

«Զաթալճայի մէջ մեր աջ թեւին ղբրկած հետաքրքիրները յառաջացան մինչեւ Աքալան ըլլուներու հիւսիսային արեւելեան կողմը, Գալիքեօյի արեւելեան կողմը,

«Երկու Պուլկար դերիներու ըսածին համեմատ, որ Զաղքը Թէքէի մէջ գերի բռնուած էին, թշնամին ամրութիւններ կը չինէ Սինէքլիի մէջ և հեծելազօրքը կը գտնուի Զօրլու։

«Այնամի վերջապահները կը գտնուին մեր ձախ կողմն դիմացը և կը գրաւեն Սիլիսթրի ու Դաղքէօյի գիւղերը, Գալլիրի կողմը կարեւոր բան չպատահեցաւ։

ՇՒՈՏՐԱՅԻ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

«Թան» կը գրէ թէ սերպ և Դրամատեան բանակները Շքոտրայի չրջակայքը գտնուող զանազան դիրքերը ձեռք անցուցած են։ Դարատաղի Թաղաւորը գահամառանդ իշխանին և Բէքիրօ իշխանին հետ պատերազմի դաշտ մեկնեցաւ։ Ցանկալի իշխանը ինդանօթաձիգներու հրամանատարութիւնը ստանձնեց։ Սերպերը մօտեցած են մինչեւ մէկ քիլոմէթր Պէրատցային, որ Շքոտրայի պաշտպանութեան կարեւոր կէտերէն է

ՀԱՆԻ ԱՏԻԼ ՊԷՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսէն Փետր. 8 թիւով կը հեռագրուի «Մաթէնսի.— Տեսակցութեան մը մէջ, Ներքին գործոց Նախարարը հերքեց այն զրոյցները թէ Նախարարաց Խորհուրդը որոշած է Էսիրնէն յանձնելու պայմանաւ հաշտութիւն կնքել, չնորհիւ այն առաջարկին, որով Նարպ էֆ Սուլթան մը պիտի անուանուի Էսիրնէի համար։ Արդի դէպքերը, ըսաւ Նախարարը, որոշած է ազգ. արժանապատուութիւնը փրկել և Նարպ էֆ Սուլթանի մը ընդունելութիւնը չի փոխարիներ ազգ. արժանապատուութեան կրած նուաստացումը։ «Կա՛մ այս խնդիրը արիւնով պիտի կարգադրուի և կամ օտ. դրօշը պիտի պահուի Էսիրնէի մէջ», ասելեցաւ Նախարարը։

ՖՕՆ ՏԷՐ ԿՈԼՑ ՓԱՇԱ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ԹՈՒՐՔ ԲԱՆԱԿԸ ԵՒ ԻՆՔԶԱՐԸՔ

Ֆօն Տէր Կոլց փաշա, Թուրքիոյ պատուիրեցին յետոյ Թուրք բանակին և իրեն դէմ ուղղուած քննադատութեանց իբր պատասխան յիշատակագիր մը հրատարակած է Փերման Քերթի մը մէջ ուր կը բացատրէ Թուրքիոյ ձախողութեանց պատճառները։

Նախ, կ'ըսէ, 1908ի յեղափոխութիւնը Թուրքիան ազատեց այն արիւնալի խռովութիւններէն որոնք ամէն կողմէ անոր կ'սպառնային։

Դժբախտաբար այն մարդիկը որ այդ ժամանակ իշխանութեան գլուխ անցան, իրապէս «երիտասարդ» էին։ Իտալապէս տեսաբաներ էին որոնք իրենց առջեւ ունէին ահագին ծանր աշխատութիւն մը։ Հին ոգիին սպանած էր ամէն տեսակ կորով և նախաձեռնութեան ոգի։ Այն ատեն բանակը վերանորոգելու ձգտող ո և է մէկը դաւադիր կը համարուէր առանց այլ և այլի։ Այսպէս օրինակ Համիտի օրով կատարուած միակ մեծ ռազմափարձէն վերջ, զոր կը զեկավարէր ինք, Ֆոն Տէր Կոլց փաշա, դատարուեցաւ պատրուակին տակ ձերբակալուելու բազմաթիւ զորավարներ։

Այս պայմաններու տակ բանակը ոչ մէկ բան կրնար ընել, ինչպէս նաեւ Երիտասարդ Թուրքերը տակաւին զայն չբարեկարգած չատ բան պահանջեցին անկից։ 1909ին զինուորական ապատամբութեան առաջին ազդակն էր որ երեւան կուգար, զոր գովելի արագութեամբ ջնջեց Մահմուտ Շեվքէթ փաշա, որ ետրոպական մամուլին գովեստին արժանացաւ և որ այժմ նախարարներու կ'ենթարկուի նոյն մամուլին կողմէ։

Հակառակ բանակին այս առաջին պատակաւորմն, աշխատութիւնները կը չարունակէին։ 1909ի աշնան, առաջին անգամ ըլլալով Էսիրնէի մեծ ռազմափարձերը տեղի ունեցան։ Հակառակ սպաներու և մարդոց անբաւականութեան այսպիսի ռազմափարձի մը համար, ամէն ինչ գոհացուցիչ կերպով գնաց, որուած ըլլալով պայմանները։ Յետոյ մանր աշխատութիւնները սկսան։ Ամէն ինչ նորէն սկսք էր սկսիլ։ Հինգ հարիւր հազար համազգեստներ ապպարուեցան, զինավարժութեան համար նոյն իսկ փամբաշա կը պակսէր։

Բայց այս բոլորը սկզբնաւորութիւնն էր միայն։ Եւ սպա իր գնահատման միջոցին մոռցաւ թէ օսմանեան բանակը երեք տարուան կենաց մը ունի միայն։ Եւ պատերազմի սկիզբին այդքան միայն պարտաւորուած էր։ Պուլկարիա պզտիկ և ամփոփ երկիր մը ըլլալով և պատերազմի թատերավայրին աւելի մօտ ըլլալով, առաջին ոտթիւ պարտաւոր պիտի ըլլար, հետեւաբար նախ որոշուած էր որ Թուրք բանակը զայն պիտի քշէր դէպի վար Էրկէնէի հովիտին կողմը, Մուրատլի և Ռուսչուքի ուղղութեամբ, որով պուլկար բանակը ուրիշ օր հեռացած պիտի ըլար այդ դիրքերուն հանելու համար և ակարգած էսիրնէի պաշարումին, միւս նոյն ատեն Թուրք բանակը պէտք եղած ժամանակն ալ պիտի ունենար պատրաստուելու համար։ Բայց ինչ էր պատճառը որ այդ ծրագիրը չիրագործուեցաւ և կամ փոխադրուեցաւ ատեաններու վրայ, այդ մասին դժուար է հաստատ տեղեկութիւն մը տալ։

Պոլսոյ սպայակոյտը տեսական մեծ կրթութիւն մը ունէր, բայց անիկա խոր ըլալէ աւելի տարածուած էր։ Թուրք մարդն յատկանիշն է ասիկա որ չի զիջիր պզտիկ մանրամասնութիւններով զբաղելու և անոնք կը խօսէին խոշոր ծրագիրներու վրայ, մինչդեռ կ'ատեստուէին քանակին նիւթական մասակարարութեան եւայլն գործը։ Բանակին պարտութեան առաջին պատճառն էր ճակատագրաբաշխութիւնը որ երբեմն ամէնէն կատաղի յարձակողականին կը մղէ, և երբեմն պզտիկ դէպքի մը առջեւ տեղի տալ կուտայ։

Յետոյ Թուրք զինուորին մէջ քրիստոնեայի դէմ ատելութիւնը և Վեհապետին հանդէպ վատահութիւնը նուազեցան։

Ֆոն Տէր Կոլց փաշա կը վերջացնէ ըսելով թէ օսմ. կայսրութիւնը Ասիոյ մէջ ամփոփուելով դէպի լաւ պիտի երթայ և կը բաղձայ որ Պոլսոյ փոխարէն, Թուրքիոյ մայրաքաղաքը ըլլար Դամասկոսը կամ Հալէպը։

ՀԱՆԴԷՍ, ԹԱՏՐՈՆ ԵՒՆ.

«Սինէմա Ամերիքէն» Բերա, Հելէն հիւպատոսարանին դէմ, չքեղ ներկայացում ամէն օր, չաթաթ երկու անգամ բրօկրամի փոփոխութիւն։

ՆԵՐՔԻՆ

ՇԱՐՔԷՕԻ ԿԸ ՊԱՐՊՈՒԻ.— Յունաց Պատրիարքարանը կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեց մասնաւոր չոգենաւ մը զրկել Շարքէօյ, այն տեղի կիներն ու ազաքը Պոլիս փոխադրելու համար։ Կառավարութիւնը արտօնեց։

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՇՈՒՐՋ.— Յունաց Սինոդին և Խառն Ժողովին կողմէ պատուիրակութիւն մը Գաղբիլ գնաց և ներկայացաւ նորընտիր Պատրիարք Տ. Երմանոսի։ Պրուսայի մետրապոլիտը ճառ մը արտասանելով շնորհաւորեց այս ընտրութիւնը։ Պատրիարքը պատասխանեց թէ Եկեղեցիին և ազգին ծառայելով կ'ընդունի պատրիարքական պաշտօնը և իր երախտագիտութիւնը կը յայտնէ կղերին և ազգ. ժողովի անդամներուն։ Պատրիարքարանի պաշտօնեաներն ալ պատր. փոխանորդին առաջնորդութեամբ գացին համբուրել Ն. Սրբազնութեան աջը։ Պոլիս գտնուող բոլոր մետրապոլիտները այցելութիւն տուին և հաղորդութիւն հրաւիրուեցան Տ. Երմանոսի կողմէ։

, Մինչեւ Պատրիարքին գործի ձեռնարկելը, Փոխանորդը պիտի վարէ Պատրիարքարանի գործերը, տեղապահին պաշտօնը վերջացած ըլլալով։

, Պատրիարքին հրամանով, Սինոդի և Թուրքերէն դիւանի քարտուղարներէն երկու հոգի, ինչպէս նաև երկու բարապաններ Դաղբիլի գնանորդութեան պիտի մնան, Պատրիարքին տրամադրութեան տակ։

, Տ. Երմանոսի ընտրութիւնը վերացնող կայսերական կ'սպասուի մինչև չաբաթ օր։

ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ծովեզերքի բոլոր վայրերը պարպուեցան և բնակիչները ասիական եղերքը փոխադրուեցան։

ՐԻԶԻՏ ՓԱՇԱՅԻ համար ըսուած էր թէ Լոնտոնէն Պոլիս պիտի դառնայ։ Այս լուրը ձեռնհաս աղբիւրէ կը հերքուի և կ'աւելցուի թէ օսմ. պատուիրակը Լոնտոն պիտի մնայ դեսպաններու ժողովին խորհրդակցութեանց հետեւելու և ի հարկին անոնց հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐ էկզարքարանի պաշտօնատարներէն մէկը, որ ասիականութեան կողմէ ձերբակալուած էր, քաբու քէհեյին դիմումներուն վրայ ազատ թողուեցաւ։

ՇԱՔԱՐԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Օսմ. երկիրներու մէջ չաքարի գործարաններ հիմնելու խնդիրը ուսումնասիրող յանձնաժողովը իր պաշտօնը աւարտեց և տեղեկագիրը պատրաստելու վրայ է։ Թուրքիոյ ձակընդեղին պարունակած չաքարի քանակութիւնը հաստատելու համար էրզրումի տրապդրութենէն մաս մը Բարիզ զրկուած էր տարրալուծելու համար և հաստատած էր թէ այդ ձակընդեղները հարիւրին տասնրուք համ

թացք ցոյց պիտի տայ օտարականներուն էարեէէ մեկնելուն խնդրին մէջ։ «Թան» կ'ըսէ թէ այս խնդրին մէջ Պուլկարիոյ բռնած ընթացքը ամենայն ապաւորութիւն մը առաջ բերած է։

«ԹԱՆ» ԵՒ ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ

Բարիզ, 11 Փետր.— Այսպէս ընդհանրապէս կը խորհուի թէ վճռական ճակատամարտ մը տեղի պիտի ունենայ Թուրքերուն և Պալկաններուն միջև։ Նոյն իսկ «Թան» այսօր հնացումի արժանի կը նկատէ Թուրք բանակին դիմադրութիւնը, իր յարձակողական փորձերով։

ՍԻԼԻՍԹՐԻԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վիեննա, 11 Փետր.— «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ Ռումանիոյ Նուազագոյն պահանջումն է Սիլիսթրէէն Պալչէք երկարող հոգամասերուն թողումը։

ՇԳՈՏՅԱՑԻ ՇՈՒՐՋ

Վիեննա, 11 Փետր.— Զէթիսէէ կը հաստատուի թէ Գարատաղի Թագաւորը Ռուսիոյ Զարին գրեր է որ իր թագաւորութեան ճակատագիրը կախում ունի Շքօտրայի ստացումէն։

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

Լոնտոն, 11 Փետր.— Դեսպանները այսօր, կէս օրէ ետք, նոր ժողով մը գումարեցին Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ։

ՊԱԼԷՍԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Պելկրատ, 11 Փետրուար.—Կէս պաշտօնական օրկան «Սամու Բրավա» կը հերքէ սերպ ազգայնական օրկան «Զաթուփ»ի գրածները թէ Սերպիա դաշնակիցի իր հաւատքին մէջ «խաբած է։ «Պալքանեան միութիւնը, կ'ըսէ կառավարական օրկանը, նեղ հիման մը վրայ կազմուած չէ և չտերու մասնաւոր նպատակ մը չի հետապնդեր։ Ընդհակառակ Պալքաններու ընդհանուր շահերը պաշտպանելու կոչուած է։ Եւ Սերպիոյ շահերը իրենց լաւագոյն երաշխաւորութիւնը կը գտնեն միջազգային միութեան մէջ, առանց որս անոնք պիտի չկրնային փրկուիլ այնքան յաղողութեամբ։ Դալով գրաւուած հողերու բաժանման, միշտ պիտի գտնուին խոհեմ բարեկամներ և իրաւարար տեսակներ, որոնց կարելի պիտի ըլլայ դիմել եթէ համաձայնութիւն չգոյանայ, ինչ որ անհաւանական է։ Իսկ եթէ անջատողական փաստաբանութիւններ ոյժ գտնեն, անխուսափելի դէպքեր առաջ պիտի գան, որոնցմէ Առաջած պահպանէ պալքանեան ազգերը։ Այդպիսի ազէտի մը պատասխանատուութիւնը պիտի ծանրանայ այդ ազէտին տեղի տուողներուն վրայ։

Մ. ՎԷՆԻԶԷԼՈՍԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Սելանիկ, 11 Փետրուար.— Մ. Վենիզէլոս մեկնեցաւ Աթէնք։ Մեկնելէն առաջ խմբագրի մը ըրաւ հետեւեալ յայտարարութիւնները. «Մէնք ճիգ պիտի թափենք, որպէսզի Սելանիկ առեւտրապէս անկախ չուներ։ Համոզուած ենք թէ Սելանիկի անտեսական ապագան փրկելու համար իրական լուծումը կ'ըլլայ մաքսային միութիւն Պալքանեան Պետութեանց միջև։ Բայց այսպիսի մաքսային միութիւն մը գոյանայ թէ ոչ, Սելանիկի անտեսական ապագան պիտի ապահովուի։ Գրաւեալ հողերուն բաժանումը Պալքանեան Պետութիւններուն միջև, Թուրքիոյ հետ հաշուեհարդարի կնքումէն եռքը միայն պիտի կատարուի։ Համոզուած եմ որ այս մասին պիտի համաձայնի։» Մ. Վենիզէլոս ի վերջոյ ըսաւ թէ կը ցաւի որ Լոնտոնէն պատերազմ բերաւ, փոխանակ խաղաղութեան։ բայց հաստատ յոյս ունի որ հաշտութեան կնքումը ի մօտոյ կատարեալ իրողութիւն պիտի ըլլայ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՑԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

ԸՆՏՐԵԼԵԱՑ ՆՈՐ ՑԱՆԿԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

Խան Ժողովը երէկ երկարօրէն զբաղեցաւ Երուսաղէմի պարիարքական ընտրութեան խնդրով։ Նկատի առաւ Վեհ. Հայրապետին մէկ կոնդակը, ինչպէս նաեւ Երուսաղէմի պատ. տեղապահ Տ. Դանիէլ արքպ.ի մէկ գիրը, որով փափաք կը յայտնէին փութացնելու պատրիարքական ընտրութիւնը։ Ժողովը երկարօրէն զբաղեցաւ այս խնդրով, և դիտեց թէ Ազգ. Ժողովը պաշտօն յանձնած է վարչութեան քննելու և կարգադրելու վանքին հաշուական, կալուածական խնդիրները, պատրաստելու վանական ներքին կանոնագիրը, որոնցմէ մասնակցութեան միջոցները և կատարելու կեդրոնին մէջ յանձնաժողովի մը ընտրութիւնը։ Ժողովը նկատի առաւ նաեւ Երուսաղէմի պատ. խնդրով զբաղող յանձնաժողովին բացատրութիւնները և դիտեց թէ ընտրելեաց եօթանասուն ցանկէն Գէորգ եպս. Մրեցեան վախճանած է, որ հաւանաբար կրնար ընտրուիլ, և մնացեալ վեց անձերու անուան վրայ ո և է պաշտօնական ձեւակերպութիւն կատարելը հակօրինական նկատելով, պէտք տեսաւ պատ. ընտրելեաց նոր ցանկի մը պատրաստութեան։ Հետեւաբար որոշեց դիմել Ազգ. Ժողովին և անոր որոշումը տանիլ։ Այս պատճառով, Ժողովը հարկ տեսաւ երեք ամսուան միջոց մը սահմանել Երուսաղէմի ապակի խնդիրներու կարգադրութեան համար։

Վարչութիւնը միւս կողմէ դիտել պիտի տայ թէ մէքանութիւնը 1888ի կանոնագրովն պիտի կատարէ պատ. ընտրութիւնը թէ ուրիշ կանոնագրի հիման վրայ։

ԴՐԴՈՒՋ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԲՈՂՈՔԸ

Խան Ժողովը երէկ նկատի առաւ Սգերդի մէջ կատարուած զէնքի ցոյցը և Պրուսայի միւֆթիին քրիստոնէից դէմ ըրած գրգռիչ յայտարարութիւնը, ինչպէս նաեւ գաւառներէ ապահովութեանց մասին եկած նամակները և որոշեց դիմել Շեխ իւլ Իսլամին և դիտել տալով հաւանական ջարդերու գործադրութենէն առաջ գալիք անպատեհութիւնները, մասնաւորապէս պատերազմական ներկայ վիճակին մէջ, պիտի խնդրէ որ շրջաբերական հեռագիրներով զգուշացնէ միւֆթիները գըրդռիչ յայտարարութիւններէ և հրաւիրէ որ անոնք աշխատին իրենց ու Թուրքերու յարաբերութեանց ամրապնդման, քանի որ թէ՛ իսլամ և թէ քրիստոնեայ կողք կողքի կը պաշտպանեն երկիրը ներկայ փոփոխ բռնութիւնի մէջ։

Խան Ժողովը յետոյ նկատի առնելով նաեւ քաղաքային իրարանցումները թուրք ընթացքը, ուրկէ կ'օգտուին մութ ուժեր և կը փորձեն երկիրը նոր փորձանքներու ենթարկել, որոշեց դիմել վարչապետ Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի և խնդրել Անատոլուի ապահովութեան համար գործնական երաշխաւորութիւններ, որպէս զի գաւառի պաշտօնեաները հոգ տանին քրիստոնէից կեանքի պահպանման, որ սահմանադրական շրջանին մէջ իսկ վտանգի տակ է սակայն յարուցուած չարդի երկրորդներէն։

17 ԹԻՒ ԽԱՖԻՏԷՆ

17 Թուակիր խաֆիյէի խնդրով զբաղող յանձնաժողովը երէկ կրկին նիստ գումարելով Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ, կանչեց Պաարիարքարանի պաշտօնեաներէն բաւականաչափ անձեր և անոնցմէ բացատրութիւններ ուզեց 17 թիւ խաֆիյէի մասին, դիտել տալով որ հրապարակը վրայ զանազան զրոյցներ ալ կան պաշտօնեաներէն ոմանց մասին։ Պաշտօնեաները իրենց բացատրութիւնները տալէ վերջ, ժամանեցին իրենց մասին տարածուած զրոյցները, զրպ. յերիւրանքներ նկատելու։

Ազգ. Ժողովի վազ. ան նիստին մէջ 17ի յանձնաժողովը չպրտի կրնայ ո և է տեղեկութիւն տալ, նկատելով որ իր քննութիւնները դեռ չեն աւարտած, մանաւանդ դեռ չէ կրցած որոշ հետքերու վրայէն քալել։ Կը լսենք թէ ազգ. երեսփոխաններէն մին բաւական նոր իրողութիւններ երեւան պիտի հանէ, որ գուցէ կրնայ դիւրացնել յանձնաժողովին աշխատութիւնը։ Պաարիարքարանի պաշտօնեաներէն ոմանք բաղդաքիր առած են վարչութեան, խստիւ քննութիւն պահանջելով և դիտել տալով թէ՝ Դաարպարեան էֆ. յանիրաւի և առանց պատճառի ուզած է զիրենք զրպարտել։

ՀԱՃԸՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Հաճընի ծանօթ դէպքին առթիւ երկու տեղեկագիր հասած է պատրիարքարան, մին Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսէն եւ միւսը Հաճընի առաջնորդ Սարգիսեան Պետրոս վրդ.էն։ Խան Ժողովը երկու տեղեկագիրները կարդալէ վերջ, դիտեց թէ տարբերութիւններ կան, և որոշեց հրահանգներ տալ թէ Ս. Կաթողիկոսին և թէ Հաճընի կառավարչին որ մանրամասն տեղեկագիրներ զրկեն դէպքին եւ մանրամասնութեանց վրայ։

1309ի ԾՆԱԾՆԵՐԸ

Ս. Պաարիարքը երէկուան ժողովին յայտնեց թէ՝ 1309ի ծնածներուն համար դիմած է Վարչապետ Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի, որ պատասխանած է թէ կառավարութիւնը հարկ դատած է 1309ի ծնածները զէնքի տակ կոչել, նկատելով որ Պուլկարիա 1914ի ծնածներն իսկ զէնքի տակ կոչած է։ Ժողովը խորհրդակցութիւններ կատարեց և դիտեց թէ կայ. իրաւէն ելած է և պէտք չտեսաւ այս մասին բացասիկ կարգադրութիւն մը ընելու։

ԱՂՋԿԱՆՑ ՈՐԲԱՆՈՑ

Վարչութիւնը իր վերջին նիստին նրկատի առած է Ուսմ. խորհրդին մէկ տեղեկագիրը, որով հիւանդանոցի աղջկանց բաժնին անպարմանութիւնը մէջ բերելով, կառաջարկէր այլուր տեղափոխել։ Վարչութիւնը դիտելով որ արդէն այս մասին ձեռնարկներ եղած են, որպէսզի որբանոցը տեղափոխուի Գալֆեան որբանոց Ձէրպիրլեան ամիրայի շէնքը կցելով որբանոցին, յարմար գտաւ այս կարգադրութիւնը և դիտելով որ Դարակէօզեան որբանոցը կարելի չէ պատապարել զանոնք տեղի անբաւականութեան պատճառով, որոշեց հրահանգ տալ Գալֆեան որբանոցի խնամակալութեան Ձէրպիրլեան ամիրայի շէնքին մասին պէտք եղած ձեռնարկները ընելու համար։

ՎՈՒՋԻՆՈՅԻ ԿԱԼՈՒԱԾԸ

Կալուածատիրոջ կողմէ եղած սոխպումներուն վրայ, Ազգ. Հիւանդանոցի խնամակալութեան անդամներէն Օհանեան և Բ. Աւետիսեան էֆ.ները երէկ Ս. Պաարիարքին ներկայանալով, խնդրեցին որ փութով պէտք եղած գործողութիւնները կատարուին, Վուչինոյի կալուածին փոխարժէքը վճարելու համար։ Երէկ մինչեւ ուշ ատեն դրամատուները դիմում ըլլալով 16 հազար ոսկին յանձնուեցաւ Վուչինոյի շէնքին տիրոջ, որ իբր թէ արտատման պիտի մեկնի Եղեր։ Հոգաբարձութիւնը 16 հազար ոսկին հետեւեալ կերպով հայթայթած է. 8000 ոսկի Էշնեան էֆ.ի միջոցաւ, 4100՝ Թելէկեան կտակէն, 2000՝ Հիւանդանոցի հին կալուածներու վաճառումէն դոյացած ռնձենսխելի դումարէն, 1500 Սաքսեան կտակէն, 600՝ արժէթուղթերէ և 200 Իսկուհի Փափազեանի կողմէ։ գումար 16400։

Կրօն. Ժողովոյ դիւանապետ Տ. Հմայեակ քնյ. Էքսէրճեան դժբաղդութիւնը ունեցած է կորնցնելու իր զոքանչը տիկին Եղիսաբէթ Պէյազեան, որուն յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր հինգշաբթի ժամը 10ին Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄՕՏԱԼՈՒՏ

Բ. Դուռը արտաքսմանի իր դեսպաններէն լուր առած ըլլալով որ տէրութիւններուն տրուած պատասխան-ծանուցագիրը հաշտութեան գետին մը կը պարունակէ, յայտնած է թէ պատրաստ է բանակցութիւնները վերսկսիլ այդ հիման վրայ։ Հաքքը փաշայի ուղեւորութեան նպատակն է Բ. Դրան տեսակէտները պարզել օտար դահլիճներուն։

Հաքգը փաշայի Եւրոպա ուղեւորիլը մեծ կարեւորութիւն կ'ստանայ քաղաքական շրջանակներու մէջ։ Թէեւ Բ. Դրան կողմէ կը հաստատուի թէ Հաքգը փաշա ուղղակի և անմիջապէս Լոնտոն պիտի երթայ, սակայն օտար շրջանակներու մէջ կը հաւատուի թէ Հաքգը փաշա Վիեննա, Բարիզ պիտի հանդիպի և քաղաքական անձնաւորութեանց հետ տեսակցելէ վերջ միայն Լոնտոն պիտի երթայ։ Շատ հաւանական կը նկատուի որ Հաքգը փաշա Պերլին ալ երթայ։

ԷՏՐՆԷԻ ՎՐԱՅ ՊՕՄՊԱՆԵՐ ԿԸ ՆԵՏՈՒԻՆ

Հելլէն և Պուլկար օգնաւոր Էտրնէի վրայ պոմպաներ ձգած են, որու հետեւանքով խիստ անոյշ ելեւէջներ միայն յառաջ եկած են։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԲԱՐԵՆՈՐԴՄԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԵՐԷՒՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Անատոլուի նահանգներուն բարեկարգութեան ծրագիրը ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը իր երէկի նիստին մէջ աշխատութիւնները լրացուց և որոշեց տեղեկագիրը Բ. Դրան ներկայացնել։

ԴԷՊԻ ՊՈԼԻՍ

Բէշթաշէն երէկ գիշեր եկած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Բեգերսպուրկի Դահլիճը կը քաջալերէ Պուլկարները որ դէպի Պոլիս քալեն։

ՇՔՕՏՐԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ ԿԸ ԾԱՆՐԱՆԱՑ

Հեռագիրները ծանուցին թէ Գարատաղի Թագաւորը Ռուսիոյ Զարին դիմելով յայտարարեց որ իր թագաւորութեան ճակատագիրը Շքօտրայի ստացումէն կախում ունի։ Արդ, Աւստրիոյ կէս պաշտօնական օրկանը՝ «Ֆրէմտէնպլաթ» կը գրէ որ եթէ Դարատաղցիները Շքօտրան գրաւեն իսկ, պիտի չկրնան պահել զայն և կը յորդորէ զանոնք որ Աւստրիոյ և Իտալիոյ ընդդիմութիւնը նկատի առնելով, պարապ տեղը չյոգնին Շքօտրան գրաւելու։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԻՆ ԵՒ ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՂՕԹՔ

Էվգաֆի նախարարութիւնը կը յորդորէ բոլոր Իսլամները, որ օսմ. բանակին եւ նաւատորմին յաջողութեան համար աղօթքներ ընեն մզկիթներուն մէջ։

ԷՏՐՆԷԻ ԹՆԴԱՆՕԹԱՁԻԳՆԵՐՈՒ ՀՐԱՄԱՏԱՐԸ ՈՎ Է

Մուսթաֆա Փաշայէն կը հեռագրուի թէ Էտրնէի թնդանօթաձիգներու հրամատարը դերման նախկին ռազմ մըն է, որուն անունը կ'սկսի Բ. տառով։ Այս տեղեկութիւնը ստացուած է Էտրնէէն մեկնող անձերու կողմէ։

ՔՈՂԷՐԱՆ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՑ ԳԱՐԹԱԼԻ ՄԷՋ

Գարթալի մէջ քոլերան կը ծաւալի։ Երէկ 20 հոգի քոլերայէ վարակուեցան։ Առողջապահական Վարչութիւնը ամենախիստ միջոցներ ձեռք առաւ։

ԷՏՐՆԷԻ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Երէկ ուշ ատեն առնուած տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ Էտրնէի ռմբակոծումը երէկ ալ շարունակուեցաւ։ Ռմբակոծումը մերթ թեթեւ և մերթ բուռն եղած է։ Օսմանեան զինուորները միշտ կը դիմադրեն։

ԸՆԴՀ. ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ԷՏՐՆԷԻ ՎՐԱՅ

Պուլկարները պաշարման խոշոր թնդանօթներուն համար հարկ եղած ռազմամթերքը ստացած ըլլալով. հաւանական է որ այսօր կամ վաղը ընդհանուր յարձակում մը փորձեն։ Կը հաստատուի թէ Էտրնէի հրամատարը ամէն միջոց ձեռք առած է այս յարձակումը չեզոքացնելու համար։

ԹՈՒՐՔ ԳԵՐԻՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Պելկրատ փոխադրուած թուրք գերիներու և անոնց սերպ պահապաններուն միջեւ ընդհարում առաջ եկած է և բազմաթիւ թուրք գերիներ մեռած կամ վիրաւորուած են։

Երէկ գիշեր Պելկրատէն առնուած հեռագիր մը կը հերքէ այս լուրը։

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՄԷՋ

Դերման դեսպան Պառոն Վանկենհայմ երէկ Սուլթանին ներկայացաւ։

Սէնուսիի Շէյխին պատուիրակները երէկ Թօփդաբուի պալատին Մէճիտիէ քէօշկէն պալատական կառքերով Ծօլմա Պաղչէի պալատը գացին և Ա. քարտուղարին առաջնորդութեամբ ներկայացան Սուլթանին և Շէյխին նուէրները ու ինքնագիր նամակը ներկայացուցին։ Սուլթանը մասնաւոր մեծարանքներ ըրաւ պատուիրակներուն։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԵՐԷՒՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ Բ. Դրան մէջ նիստ գումարեց Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի նախագահութեան տակ և օսմ. բանակին ընդհ. հրամատարի փոխանորդէն եկած հեռագիրները կարդալէ ետք, խորհրդակցութիւններ կատարեց և խիստ կարեւոր որոշումներ տուաւ։

Նախարարաց Խորհուրդի նիստէն ետք, Արտաքին գործոց Նախարար Սաիտ Հալիմ փաշա օսմ. դեսպաններուն հեռագիրներ ուղղելով պատերազմի վիճակին վրայ տեղեկութիւններ հաղորդեց։

Ընդհ. հրամատարի փոխանորդ Իզզէթ փաշայի կողմէ եկած պաշտօնական տեղեկագրին պատճէնը կայ. Պարատ ղրկուեցաւ, Սուլթանին ներկայացուելու համար։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ

Ելմական նախարարութիւնը պաշտօնապէս կը հերքէ այն լուրը թէ 500 ոսկիէ աւելի արժէքով կալուած ունեցողներէն պատերազմական տուրք պիտի գանձուի մէկ անգամի համար։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐԸ ԵՐԲ ՊԻՏԻ ՎՃԱՐՈՒԻՆ

Պետական պաշտօնեաներուն Դեկտեմբերի ամսաթոշակը չի վճարուեցաւ տակաւին։ «Այէմտար» կ'ըսէ թէ շաբաթ օր պիտի սկսի վճարումը։ Իսկ «Ութֆամ» կը ծանուցանէ թէ Բումէլիէն եկող պաշտօնեաներէն անոնք որ կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուին, այսօր պիտի ստանան իրենց ամսաթոշակները և փափաք կը յայտնէ որ այրիներն ու որբերն ալ ստանան իրենց թոշակը։

ՀԵԼԼԷՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՇԱՐՈՒԻՆ ԲՐԷՎԷԶԱՅԻ ՄԷՋ

«Այէմտար» վերջին պահուն կ'իմանայ թէ Եանեայի օսմանեան զինուորներէն և ալպանացի կամաւորներէ բաղկացած զօրախումբ մը մինչեւ Բրէվէզա յառաջացած է և այնտեղ գտնուող հելլէնական զինուորները պաշարած է։ Այս լուրը պաշտօնապէս չէ հաստատուած տակաւին։

ՄԵԾ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ ԵԱՆԵԱՅԻ ՄԷՋ

«Այէմտար» իր երէկ իրիկուան Բ. տպագրութեան մէջ հրատարակած է վերջին պահուն իր ստացած տեղեկութիւնը, որուն համեմատ Եանեայի օսմանեան բանակը յարձակում գործած է Զաղօքայի կիրճին վրայ և թշնամիին հետ երեք ժամ կռուած է բուռն կերպով։ Հելլէն զինուորներէն միայն ութ հոգի կրցած են ազատիլ վիրաւոր վիճակի մէջ։ Երեք թնդանօթներ և պարէն ու ռազմանիւթ գրաւուած են։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ներքին գործերու Նախարարը, որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, երէկ Բ. Դուռ գալով Վարչապետին հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

Արտաքին գործերու Նախարարը, Պապանդատէ Իսմայիլ Հաքգը պէյ և Իտալացի բամբէսներու պատուիրակը երէկ Վարչապետին այցելեցին։

Վարչապետը երէկ առտու պատերազմական պաշտօնատան մէջ իր մօտ հրաւիրեց թնդանօթաձիգ և առողջապահական ճիւղերու տնօրէնները և անոնց հետ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Կէս օրին մօտ Բ. Դուռ եկաւ։

Ֆրանս. արժեւորաց պատուիրակը և Հանրային պարտուց վարչութեան քօմիսէրը երէկ Ելմական Նախարարին այցելեցին և երկար տեսակցութիւններ ունեցան Ռիֆաթ պէյի հետ։

Բերայի և Ղալաթիոյ ոստիկանութիւնը հելլէնական հպատակներուն անունները և անոնց ինչ գործով զբաղիլը կ'արձանագրէ ու քննութիւն կը կատարէ թէ անոնք իրենց տուրքերը վճարած են թէ ոչ։ Պալքանեան միւս տէրութեանց հպատակներուն անուններն ալ պիտի արձանագրուին։

Երէկ Շէյխ իւլ Իսլամի պաշտօնատան մէջ հրդեհ ծագեցաւ, բայց կարելի եղաւ շուտով առաջը առնել։

Պերութի Նորընտիր կուսակալ Հազիմ պէյ երէկ Ներքին գործոց Նախարարի խորհրդականին այցելեց և իր պաշտօնին վերաբերեալ հրահանգներ ստացաւ։

Պարսիկ դեսպանատան Ա. թարգման Յովհաննէս խան երէկ ելմական պաշտօնատունը երթալով կարգ մը խնդրոց մասին տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պերպերեան էֆ.ի հետ։

Սիլիվրիի և Պոլսոյ միջև չգենաւերու երթեւեկը պիտի սկսի։

ԱՌՏՈՒԱՆ ԴԷՄ

ՀԱԳԳԸ ՓԱՇԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԸ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բերայի քաղաքական շրջանակներուն մէջ շրջած զրոյցի մը նայելով, նախկին վարչապետ Հաքգը փաշա պաշտօն ունի նաեւ Արեւելեան Անատոլուի և Սուրիոյ նահանգներուն բարենորոգմանց խնդրին նկատմամբ տեղեկութիւններ հաւաքելու մեծ տէրութեանց Սրտաքին գործերու Նախարարներուն և հաստատել թէ օսմանեան կառավարութիւնը հաստատապէս մտադրած է հիմնական բարենորոգումներ ի գործ դնել յիշեալ նահանգներուն մէջ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Աթէնք, 12 Փետր.— Պատերազմական Նախարարութիւնը հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ գահաժառանգ իշխանէն.— Փետր. 10ի գիշերը մեր յառաջապահները կրակ բրին օսմ. ամրութիւններու վրայ։ Թշնամին բուռն կերպով պատասխանեց։ Ասոր վրայ, հելլէն թնդանօթաձիգներն ալ մասնակցեցան ճակատամարտին և երկու ժամ ետք Օսմանցիք իրենց հրետանիի և հետեւակազօրքի կրակը դադրեցուցին։ Այսօր ալ հելլէն թնդանօթաձիգները չարունակեցին իրենց կրակը։ Գնդ. Մարիօպուլօ թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ, բայց դարձեալ չարունակեց հրամայել իր գունդին։ Թշնամին թէեւ փորձեց յարձակիլ Զարուբոյի կիրճին վրայ, բայց ետ մղուեցաւ։

Սոֆիա, 12 Փետր.— Պուլկար հեռագրական գործակալութիւնը հետեւեալը հրատարակած է.— Զաթալճայի մէջ առջի օր Պուլկարները ետ մղեցին թշնամիին յարձակումները և յետոյ 5—6 քիլօմէթր հեռու գանուած իրենց դիրքերը քաշուեցան։ Այս ընդհարումներուն մէջ Պուլկարներուն կորուստը աննշան է։ Պուլայիրի Պուլկար զինուորները ամրութիւններու մէջ կը գտնուին. որոնց վրայ յարձակում գործուեցաւ թշնամիին կողմէ։ Օսմ. մարտանաւերը օրն ի բուն ռմբակոծեցին մեր ձախ թեւը։ Մէկ հոգի մեռաւ և ուրիշ մը թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։

Աթէնք, 12 Փետր.— Աթէնքի հեռագրական գործակալութիւնը բացարձակապէս անհիմն կը հաչակէ այն լուրը թէ Թուրքերը Եանեայի առջեւ մեծ յաղթական մը տարած են հելլէն զինուորներուն վրայ, որոնցմէ իբր թէ 1800 հոգի մեռեր կամ վիրաւորուեր են։

— 234 —

Ֆաուսթա, միշտ սառնադէմ, բաւ պարզապէս.

— Երդումիդ տուէ՛ք, պարոններ։

Բնազդաբար ձայնը իջեցնելով, որպէս թէ հոն եղած ըլլար և զիրենք մտիկ ընէր ան որուն սպանութիւնը կը նախատեսէին, Սէնթ-Մարին ըսաւ.

— Ուրեմն խնդիրը...

Եւ անաւոր կերպով պերճախօս չարժուեցաւ մը թարգմանեց իր մտածումը։

Ֆաուսթա միշտ քաջ և հաստատամիտ, անկասելի արիամարտանքով մը, բարձրաձայն, պատրաստեց ինչ որ կեղծ քաջը չէր համարձակեր ըսել.

— Պէտք է սպանել Բարթէլլան։

Երեքն ալ վերջին վարանում մը ունեցան և իրարու խարեւերդ հարցուցին աչքի ծայրով։ Ցեռոյ կրկին գտնելով իրենց սովորական անհոգութիւնը, ուսերնին թօթուելով, կարծես վար նետելու համար ամէն ուսնայն խղճահարութիւն և ամէն երկիւղ։

— Բէ՛հ, վերջապէս մեզի պէս մարդ մը, կոտրեց թափեց Սէնթ—Մարին։

— Ամէնքս ալ մահկանացու ենք, փարդապետեց Գալագա, մանին ծայրը փափկօրէն ջաղջնին չեղբին վրայ դնելով։

— Կ'սպէ՛ք ծանդոտթ, յայտնեց Մենորան իր բազուկներուն յաղուանները ճարճատեցնելով։

Եւ միաձայն հաւանութեամբ, խանձելու պատրաստ չուներու բերնի ճեղքուածքներով, կասկինն վազաքաւթին վրայ զօրեցին։

— Օ՛ն, Բարթէլլանին դէմ։

Ֆաուսթա ծպտեցաւ, Եւ այս երեքին վրայ վճռական դարձաւ Պիւոին։

— Տիար Պիւոի—Լրքէէ արդեօք ինքզինքը արժանի չի՞ համարեր Ֆաուսթա իշխանուհիին ծառայութեան մէջ մտնելու, բաւ։

— Տիկին, բաւ ուժգնակի Պիւոի, հաւատացէք որ մեծ պատիւ պիտի համարեմ մտնել ձեր ծառայութեան մէջ։

— Բարթէլլանի դէմ ձեռնարկի մը մէջ, ձեզի պէս սուսերակիրի մը ազակցութիւնը թանկագին օժանդակ մը պիտի ըլլայ։ Դուք անձամբ դրէք ձեր պայմանները։ Ինչ ալ ըլլան կ'ընդունիմ։

Պիւոի—Լրքէէ ոտք ելաւ մէկէն ի մէկ։ Բուռն չարժուեւեւով մը դաշոյնը քաշեց և զայրագին ատելութեան շեշտով մը գոռաց.

— Տիկի՛ն, այս երկաթը Բարթէլլանի սիրտին մէջ մխելու ուրախութիւնը ունենալու համար, պիտի ամենայն վարանելու ալ միայն հարթութեանս մինչեւ վերջին քիթնը, այլ նաեւ արիւնիս վերջին կաթիլը։։։ Ուսաթ ապահովուած է ձեզի իմ ազակցութիւնս։ Բայց կը հաւատամ թէ մեր մէջ ոչ յանձնառութեան, ոչ դրամի խնդիր չկրնար ըլլալ։ Նախ որովհետեւ առելութիւնս յայտնելու ուրախութիւնը ինծի կը բաւէ լիովին, յետոյ որովհետեւ ես որոշած եմ իրր ինծի թշնամի նկատելու և իրր այն դիտելու օվ որ ուխտած Բարթէլլանի և իմ մէջտեղս մտնել։։։ Եթէ քամահաճութիւնդ բրաՆՆէր և Բարթէլլանը ազատել ուզէիք ջոյն դատապարտելէ վերջ, պիտի չկրնայի ձեզի դէմ դառնալ առանց յանցաւոր ըլլալու։ Եթէ ձեր ծառայութեան մէջ ըլլայի։

Ֆաուսթա լրջօրէն հաւանութիւն յայտնեց գլխով։

— Աւելի վերջը Տիկին, պիտի ընդունիմ չնորհալի առաջարկութիւնը զոր դուք կը բարեհաճիք ընել ինծի։ Ա՛ռ այժմ, և այս ձեռնարկին համար, աւելի լաւ է որ անկախութիւնս պահեմ։

— Երբ ժամանակը եկած կարծէք, պարոն, գիտ

— 235 —

ժանի չի՞ համարեր Ֆաուսթա իշխանուհիին ծառայութեան մէջ մտնելու, բաւ։

— Տիկին, բաւ ուժգնակի Պիւոի, հաւատացէք որ մեծ պատիւ պիտի համարեմ մտնել ձեր ծառայութեան մէջ։

— Բարթէլլանի դէմ ձեռնարկի մը մէջ, ձեզի պէս սուսերակիրի մը ազակցութիւնը թանկագին օժանդակ մը պիտի ըլլայ։ Դուք անձամբ դրէք ձեր պայմանները։ Ինչ ալ ըլլան կ'ընդունիմ։

Պիւոի—Լրքէէ ոտք ելաւ մէկէն ի մէկ։ Բուռն չարժուեւեւով մը դաշոյնը քաշեց և զայրագին ատելութեան շեշտով մը գոռաց.

— Տիկի՛ն, այս երկաթը Բարթէլլանի սիրտին մէջ մխելու ուրախութիւնը ունենալու համար, պիտի ամենայն վարանելու ալ միայն հարթութեանս մինչեւ վերջին քիթնը, այլ նաեւ արիւնիս վերջին կաթիլը։։։ Ուսաթ ապահովուած է ձեզի իմ ազակցութիւնս։ Բայց կը հաւատամ թէ մեր մէջ ոչ յանձնառութեան, ոչ դրամի խնդիր չկրնար ըլլալ։ Նախ որովհետեւ առելութիւնս յայտնելու ուրախութիւնը ինծի կը բաւէ լիովին, յետոյ որովհետեւ ես որոշած եմ իրր ինծի թշնամի նկատելու և իրր այն դիտելու օվ որ ուխտած Բարթէլլանի և իմ մէջտեղս մտնել։։։ Եթէ քամահաճութիւնդ բրաՆՆէր և Բարթէլլանը ազատել ուզէիք ջոյն դատապարտելէ վերջ, պիտի չկրնայի ձեզի դէմ դառնալ առանց յանցաւոր ըլլալու։ Եթէ ձեր ծառայութեան մէջ ըլլայի։

Ֆաուսթա լրջօրէն հաւանութիւն յայտնեց գլխով։

— Աւելի վերջը Տիկին, պիտի ընդունիմ չնորհալի առաջարկութիւնը զոր դուք կը բարեհաճիք ընել ինծի։ Ա՛ռ այժմ, և այս ձեռնարկին համար, աւելի լաւ է որ անկախութիւնս պահեմ։

— Երբ ժամանակը եկած կարծէք, պարոն, գիտ

ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ
ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

Տ.Քթ. Յ. ՈՒՂՈՒԻԼԵԱՆ

Բրոֆէսէօր Երլիխի վերջին անգամ դասած 606 Սալվարեան դեղերով կատարելապէս կը բուժէ հին և նոր գաղիական աքտերը, միմիայն մէկ ենթէքսիոնով. նաև կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի և բրօնխատի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մեթոդներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճէի Քրանվէյի ճամբուն վրայ Ֆէպիւռ լուսանկարչատան առջին յարկը։

Ծանօթ.— Ամէն տեսակ գործածութիւններ մեղանչքի և արգանդի հիւանդութեանց մասնաւոր խնամք։

ՏՔԹ. Գ. ՍՈՒՐԵԱՆ

Թիւրկ Ֆրանսական Հիւանդանոցին և նախկին Ցնորբէնբիժիկ Ֆրանկախտի հիւանդանոցին

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ֆրանկախտի, արանց և կանանց ծնդամիզական և վիրաբուժական հիւանդանոցին

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ

Իր երկար փորձառութեան շնորհիւ կարող է կարճ ժամանակէն բուժել ամենահին ջերմամիզութիւնը (կոլիմիլիթէա) ֆրանկախտը, սեմնահոսութիւնը, առնական կարողութիւնը, ի հարկին ելեքտրաբուժութեամբ և Սէրօմի ներարկումով։

Նոյնպէս կանանց արգանդի հիւանդութիւնները, դաշտանի խանգարումները, հոսումները և արանց դժուարամիզութիւնը, բրօնխիթ և միզամանի հիւանդութիւնները և քարերը (աւազախտ) կը բուժէ իր նոր բանկնար գործիքներու միջոցաւ, կատարելով անհրաժեշտ վիրաբուժական գործողութիւնները։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէ վերջ ժամը 1-6 (Լ. Ե.) Գալատիա Գարու Համիտիյէ-Մէպիլի դէմ Իսթիւճեան դեղարանի վերի յարկը իր մասնաւոր Խարահին մէջ։

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԴԱԼԷՄԲԵԱՐԵԱՆ

Բերա, մեծ փողոց Ադա Ճամիի դիմացի կողմը, թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութենէս լիապէս համոզուած եմ որ Դեղարան մը կունայ յաջողիլ այն պարագային՝ երբ ուղղամտութիւն, ճշտապահութիւն և աչալուրջ հսկողութիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ, փութացնելու համար հիւանդին ապաքինումը։

Կը մաղթեմ որ երբէք չհիւանդանաք, բայց եթէ երբեք պէտք ունենաք ո և է դեղագրի մը պատրաստութեան, հաճեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք արուեստին ամենանուրբ պահանջումներու համաձայն դեղերու խըզճամիտ պատրաստութիւն դեղերու ամենէն աժանը։

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել դեղարանս։

Մեր գաւառացի հայ ազգակիցներուն գարմանումի համար մասնագէտ առաջնակարգ բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբ դիմեն մեր դեղարանը։

Փիչ առենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան մօտ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, սկսած եմ «Եւրոպական» կեդրոններէ ուղղակի բերել տալ դեղերու մթերքը։

Զուիցերիական պատուաստի ժամանում շաբաթը 2 անգամ.

Տրամադրելի վկայեալ հիւանդապահուհիներ

ՕՍՄ. ԱԹԵԻՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانية

SOCIETE ÇOMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ Հ 8 ԳԻՐ ՔԱՆԻՆ

ՊՐԱՍՆԵԼԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՄԱՆԱԳ ԿԵՐՊՈՎ

ՍԹՊՈՎ, ԳԱԼԷՐԻՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխառութիւններ, առևտրական առմնարու, մուրհակներու և փոխանակագիրներու, բամբեռաղերու, պարտաւորագրերու, ապրանքներու և բանաստիրներու վրայ։

Կուտայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարումներ, ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը դնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթղթեր և պարտաթղթեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներու վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ ու կը դեղչէ առևտրական առմներ, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, համեմատագրեր և կարմներ։

Վերջապէս դրամական ուանդներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առևտրական ռեգիստրիներու համար յատուկ կնքողով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՏՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր հասարակութեան մէջ քաջալերելու համար կ'ընդունի 25 դրուշէն սկսելով գումարներ

Դրամատունս կը կատարէ նաև թէ՛ իր հաշուոյն, թէ՛ ժամանակագրեալ և ի ներս հաշուոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնում վաճառում, փոխանակութիւն, ներմուծում և արտածում։

Կ'ընդունի ներդիրներ թէ՛ տեղական և թէ օտար առնիներու։

Կը կատարէ առևտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը ժամադրի անոնց։ Կ'ընդունուս ,ինչպէս նաև ժամանակաւոր ամէն տեսակ հանձնարարութիւններ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իրաւաբանական համալսարանի երիտասարդ ուսանող մը, որ նախապէս ուսուցչական զանազան պաշտօններ վարած և տեղեակ է, հայերէն, թուրքերէն, անգլերէն և ֆրանսերէն լեզուներու, ինչպէս նաև ուսման այլեւայլ ճիւղերու, կը փափաքի Պոլսոյ կամ գաւառներու մէջ ուսուցչական պաշտօնի մը կոչուիլ։ Այս մասին խմբագրութեանս դիմել։

ԻՒՍԿԻՏԱՐ ԻԾՐԱ ՏԱՐԻՔՍԻՆՏԷՆ.—

1 տակտ մուշամա զանէբա, 2՝ մուշամա զօլթուգ, 1՝ սաղիր զաուա, 1՝ քէօհնէ սաճ սօպա, 1՝ ճամլը սօլպա, 1՝ եաղբանէ եաղը թազբմը, 1՝ զօբիա մաքինար մա սօլպա, 1՝ ռիվար սաաթը, 3՝ հէղէրան սանտալեա, 2՝ սիկարա խակէմէսի, 2՝ ճամբղ քէօնէ ճամէկեան լեվհաբ։

Լեւոն էֆ.ին զօմիոհանը Միհրան էֆ. վիմէթենտ պա իւամ մահքիմ, պէտէլի իսարան ալանաղը օրան մալիմ իւլ մզգաար մէպալիդին թէէմինի իսթիֆաը զրմիրնա մէտեունը միւմալիէյին մալի օլուպ, մահնուզ վէ ֆիւրութիւրը մուզաբրեր պուլունան վէ պալատ էնոս ու մզգաարը կէօսթերիլէն օն պէր գալմ էշեա չէհրի հալը Բօսմինին 18ինի ճուսամա կինիու ալաթուրգա սաաթ 5ուն 7էն գաուաար Սթանպօլտա Պանչէ Գաբաւոնատա Ճէլալ պէյ խանընտա պէր մուզայէտ ֆիւրութիւ օլունճաղընան, թալիպ օլանլարը եէվմ վէ վաղթը մէկրիւրտ մահալնատա հաղրը պուլունմալարը Սկիւտար Իսրա Տարէթխանէն իլան օլունուր.

13 Քեանունը սանի 328

ՏՕՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄՍՏԱՆԱԳԷՏ ԱԶԳԻ ՀԻՒԱՆԴԻՊԵԱՆՑ

Բարդեր Բժշկական համալսարանի ատենապետական քիմիական մէջ յատուկ նպաստութիւնք կատարելագործած և Գէնց—Վէնի հիւանդանոցի մէջ երբեմն ատենապետ երկար ժամանակ ծառայած և փորձառութիւն ձեռքբերուցած բժիշկով, ճիշտ ինամքով կը գործածէ ալքի ամէն տեսակ հիւանդութիւններու, դէրերը (լուսէ) կը լաղի տանց գործածութեան, և մինչև ցարդ Պոլսոյ մէջ չյաջողուած Փոքր ժամանակ գործիքով կարճ ատենուան իսկա յատակ և ճշգրտի ցուցնող ատենդներ Հուսայ Քրիստէն ստաղ եկած ալքի հիւանդութիւնները նրանցերուն մէջ նորանոր գեղ մը ներարկելու ապատաքի կը գործածէ։ Մեծ յաջողութիւնով և ստանց դաս. ի տեսարէ քաղաքացի (փէրսէ) և ալքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւններ. տեսողութիւնի գանի և ականի ալքերուն տակ գտնուելիքներն յաջ և ձախ ուրուականաց ալքեր կը գտնէ։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, մինչև չէն կեռ օր, Գալատէ Գարու, Հաճիրէ սէպիլին դիմաց, Իսթիւճեան դեղարանը, կէս օրէ վերջ Գերա, Շերտան հաճարյա Թաղքալի Ֆրանսական հիւանդանոցին ինն ամէնէն ապարդիւնաքեր Ուրբաթ օրերը յաջող դեղարանը կէս օրէ առաջ։ Իսկ Երեքշաբթի օրերը կէս օրէն վերջ իր ապարդիւնաքեր գործատեղը գործադրելու ազատ ճիւանդներեր

ԱՅԴ

ՅՕԴԱՑԱՒԵՐԸ ՌՈՒՍՄԱԴԷԶՄԻՆՈՎ

ԱՅՏԷՆ Է ԴԱՐԱՆԵՍ.

Բազաքական Բժշկական և Ընդհանուր Եաղղիական Ժողովածոյ

Շատ մը երեւելի բժիշկներէ գործածութիւնը յանձնարարուած և ազգեցութիւնը բժշկական գիտութեան մը աներկրայ եզոյ ԷՐԻՄԱԹԻԿՈՒԹԻՆԸ ԷՐԷՆ գործածելով ընդհանուր յաջողութիւնը (հին և երկարատեւ, սուր, յօդատենկին, ջղային և գլուխ ռեկրաղիային) ցաւերը յաջողութեամբ կը գարմանէ։

Ցաւերներով ուրս հիւանդութիւններն տառապողները ԷՐԻՄԱԹԻՊՄԻՆՆԻՆ մէկ շիշին գործածութեամբը անգամ սնոր դերացանց ազգեցութիւնը պիտի տեսնեն։

ՇՈՒՇԷ 7 ԴՐԱՀԿԱՆ է

Պրօսնատէր՝ գեղագործ Ճակոբ Ս Ուրկանեան Գալատա Գարու կենդրոնատեղին է Գալիքագեան գեղատունը։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնները 2 դրուշ փոստի ծախքով ստացող կ'ընդունուին։

ԳՈՒՄԱՐԱԿԱՆ

Ապ Շէհիրի մեր նոր գործակալն է Ցարութիւն էֆ. Մանչեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հարկաւոր խնդրոց և մանգուտնի բաժանը դեղագրելու համար։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1903 թուականէն ի Բարեր, Ռէշ.Լաս և Նէգէր հիւանդանոցներուն մէջ գործադրելով իր ժամանակութիւնը՝ որի ժամացոյց է մէկ քանի սէրթիֆիքաներու։ Այս անգամ ալ Էրզրումի դիմի «ՏՕՇ» վերջին նորագոյն գրութեամբ արեան մէջ ներարկումը, Վիննայի Բարեկի և Գերլինի հիւանդանոցներն դաս, մասնաւորապէս Ֆրանցիսքի Էրզրումի գարմանատան մէջ մասնաւորապէս ՀԱՅԱՍԷՐ ՀԱՅԱՍԷՐ ՀԱՅԱՍԷՐ ՀԱՅԱՍԷՐ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ ինչպէս նաև հին և նոր ջերմամիզութիւնը առանց հետք մը ձգելու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր՝ բացի էրեքշէն։ Գալատա՝ յաջորդաբար Հաճի Գէլբիրի կեղեր Գալատա Գարու թիւ 3 գործատեղը։ Մէջի և արտաքին ամէն տեսակ մեղրոցներ և քսմանական քանակներ կ'ստացուին։

ՏՕՔԹ. ՌՈՒԲԷՆ ՕՀԱՆԵԱՆ

ՔԷՕԲԱՇԵԱ

Վկայեալ Պէյրութի Ամերիկեան հաստատութեան, առժամայ Թաղատիական բժիշկ, մասնագէտ, ներքին և մարմնային հիւանդութեանց։ Կը հրաւիրենք Քէօթահեան արգոյ հաստատութիւնը օգտուելու յարդելի Տոքթէօրին ներկայութենէն։ 5—5

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Գալատա, Բաղչէի Ֆրանսական հիւանդանոցին առջեւ, թիւ 9 Վալիտէ Զէյնիճաուէսի

Տ՝ ՌՈՒԲ. Արամ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՆԱԳԷՏ

ԲԱԲԻՆ ԶԱՆԱՆԻ ԻՒ ԿՈՂՄԱՐԴ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՍՆԵՐՈՒ

Բարդեր մէջ իր ժամանակութիւնը ստանալիք ելեկտրական ելութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած ու ամէն նորանոր մեթոդներով մեծ յաջողութեամբ կ'գործածի։ Ուշադրութիւնը գլուխ գալոյն ու կինոց գաղտնի ու տկանչի ջղի, թոքի ու սրտի հիւանդութիւնը, ինչպէս նաև ամէն տեսակ հիւանդութիւններու նամանաւանդ երեսի ու քթի վրայ ամենաութիւններու, ուրանց ցարդ անհաւանելի նկատուած էին առանց դարձուածութեան կատարելագործ կ'ստանէ նորանոր գործիքով մը վերի ու գլուխ ու գլուխ վրայ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ կը կատարէ և ազատ նիրատար գործածելու։

ՏՕՔԹ. ՌՈՒԲԷՆ ՕՀԱՆԵԱՆ

ՔԷՕԲԱՇԵԱ

Վկայեալ Պէյրութի Ամերիկեան հաստատութեան, առժամայ Թաղատիական բժիշկ, մասնագէտ, ներքին և մարմնային հիւանդութեանց։ Կը հրաւիրենք Քէօթահեան արգոյ հաստատութիւնը օգտուելու յարդելի Տոքթէօրին ներկայութենէն։ 5—5

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵԻՈՒ

Յ. ԹՈՐԳԱՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻՅԷ, ՔՕ—ՕՔԷՐԱԹԻՎԻ ԴԷՄ

Վստահատուն, որ 12 տարուան փորձառութեամբը կրցած է շահիլ յարգելի դերերուն համակրութիւնը, կը գտնուի առաջնակարգ ռուսական, ամերիկեան և անգլիական ամէն տեսակ կալոշի հոսք մթերք մը, անմրցելի գիներով։ Ցոկունութիւնը երաշխաւորուած։ Ամէն կերպ դիւրութիւն յանձնարարդաց։ Դաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Վաճառում մեծածաքանակ և փոքրաքանակ։

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

„ՄԱՆԶՈՒՄԻ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՑԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Մանզումի»ի անօրէնութիւնը դիւրութիւն մը տալու համար ժողովուրդին «Հանրային Գործակատարութեան ընկերութիւն» անուամբ ընկերութիւն մը կազմած է ֆոչոզ օրէնգէա և ձեռնտա անանուանութիւններէ բաղկացած, զոր կ'ուսանինք թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներէն յանձնարարուած դասական փոխանորդութիւնները, գաղտակաս և վարչական հեռասխնդութիւնները, զինուորագրութեան վերաբերեալ գործերութիւններ, թէմերթիւ և կալուածական տարբերու դեղչումները, դրամական փոխառութիւնքն և առուծախի կալուածական միջնորդութիւնները, մենաշնորհի խնդրանքները, վճռատուներու պաշտօնեայի մասակորդութիւնը ինչոտ դիւրամատչելի վարձքով և կատարեան օրդմանութեամբ։

Դիմել Պապ Ալի ճամբէն «Մանզումի»ի խմբագրատան Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան անօրէն Ծ. Թաքթիեան էֆ.ին։

ԹԷՈԹԻԿԻ 1913 ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ԳԻՆ 12 Ղրշ. ԳԱԻԱՌ 15 Ղրշ.

ԵՒ ԼԻԼԱՒ ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՅ

ԿԱՂԱՆԴԱՐ

ԳԻՆ 2 Ղրուշ ԳԱԻԱՌ 2,50

Կեդրոնատեղի՝ ՏԷՐ ՆԷՐՍԷՍԵԱՆ վաճառատուն Կ. Պոլիս, Գահէ Գարու

Սարտակ ԴԵՂԱՐԱՆ

Դ. ՀԱՃԵՆ

ՍԻՐԳԷՃԻ ՊԱԶԸ-ԱԼԻՒ ՀԱՄԲԱՐՈՒ ՎՐԱՑ

Գալատայ հրապարակին ոչինչ լքնեկի։ Դեղագիրս ոչ ոք չինել տար։ Կ'ընէք հուսէ՞ք որ տան գիտնիկ թարմ ջաղ։ Արդեսք դեղ որ գտնելիքն ունի, նէրապէն բերել, ուր։ գիտէք ինչպէ՞ս դեղատան ուր կայ մաքրութիւն էշտուգտնելիքն և ուժան անգիտակցի ստատրատուտ։

Դեղարանս կը գտնուի ամէն ժամ ամենահատ գիտնիներ, ամէն տեսակ հիւանդութեանց վերաբերեալ տարբ և ցեղագրեալ մասնագէտ Տոքթ. Ռուբէնեան էֆ. իր ձեռքեր հատատատ է ցեղագրելիս ժրաջի յարգէ ուր կը գտնուի ամէն տ. սրբազան օրեր ցարդաքանակ ձ.։

Դեղատոմարի Հիւանդներու պարտականարարեալ թղթատարեալ ժամանակը ցարդ։ 50 42

ՊԷՅՈՂԼՈՒ ԳԻՏԱՑԷՔ ՄԱՀԲԷՄԷՍԻ ԻՇՐԱ ՏԱՐԻՔՍԻՆՏԷՆ

Հոգիդ խանդմրն վարիչեան պուլնուարը մրթիվէնֆա Իսմալ ազա վերէսէնիկ ախտ միւվազաա սէնկամ չագ վէ իրրագ էթմէսինան ալոյը Թազմինաթ օլարագ Թագաթր էնիլն եիւզ լիրանը միւտատիլի մէկպուրէյէ վերմէք իւրէ Օսման ազատան Թահսիլի հիւքմիւնի միւթեզամմին Պէյօղլու Պրապէթ մահքէմէսի Պիրինի ձէկա տարիքանէն ատատաբ էախ, իրթիտազը գոթիյէթ էէն իւամ մուհիպնէնի մէպազը մէզգիւրէն Թէէմբնը իրթիֆաը զամբնատ մէրհում Օսման ազանն Պէյհթաչատ Թէյֆիգիյէ մահլէսինէ Հաճի Մանուար ազգաղրնատ Սուլթան Պայազիտ Հանը Վէլի վազֆնատան 469 դրբա մրգատրը վէ Թանթանէ վէ Ֆէվգանի 6 օտա 9 օսիայը վէ պազէ վէ գուլյէյը միւլթէմիլ պիր պազ խանէնէն հիսսէի չահաբը Թանթը հանգազարբրմէը օլմազա Թարիխի իլանատ իթիպարէն 15 կիւն ատնրա պիլ միւզայէտ Ֆիւրութթնա Թէէպպիւս օլունատաղրնատ, Թալիպ օլուզ պունատ զիյատէ մալիւմաթ ալմազ իսթէյէնլերին տարիքի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

30 Քեան. սան. 328

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՐԵԶՐԱՏՈՒՆ ԹԱԳՈՒՄ ՅՈՒՆԱԿԱՆ

ՓՈՆՄՕԼԱԹՈՅԻՆ ԴԷՄ

(ԳԱՅԼԷ ԹԻՒՐԹ)

Այս անգամ Թազսիմ յունական քոնմօլաթոյին դէմ գանուած Գաֆէ Թիւրքը, զոր ես վարած եմ, ընտանեկան չքեղ երեկոյթներու համար ամէն տեսակ մաքրութեան և սպասարկութեան համար վերջին ատիճան հոգ տարած եմ և մասնաւանդ Արեւելեան երաժշտախումբի մը հետ պայմանաւորուած եմ հեռաւեալ անուններն բաղկացեալ, որոնք Ծննդեան առաջին օրէն սկսեալ ամէն օր մինչեւ կէս գիշեր ընտիր կատարներ պիտի նուագեն։ Հաշկաւոր քէմէնչէ Անասթաս էֆ., ուտի Մարարը Իպրահիմ էֆ.. քանոնի Շէվմի էֆ., հանէնատ Միհրդատ էֆ., հանէնատ Յակոբոս էֆ., հանէնատ Էմին էֆ.։

Սեղանների Տրէհեր պիրա։ Գիները գոհացուցիչ։

Հեռանիքներու համար մասնաւոր սպասարկութիւն։ Վարձակալ

5—5 ԼԻՂՕՐ ՍԱՒՈՒՏԻ

ՕԹԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ
ՊԻԼԷՃԻԿ

Պիլէճիկի էն կեդրոն և օգտաւոր դիրքի մը վրայ հաստատուած վերոյիշեալ օթելը, զոր իր բոլոր կոմմոնիսներով իսկապէս պանդուխտներու հանգստութիւնը կ'ապահովէ։ Կը յանձնարարուի բոլոր ճամբորդներու անյապաղ հոն այցելել միայն, ուր պիտի գտնէ նաև պօլսականէն գերազանց գերազանց հիանալի լարան, ամէն լեզուէ թերթերու հոն մթերքով մը։ Մաքուր մահճակալ և անդուգական խնամք։ գիներն ցածր։

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՆՈՐԱԾԻՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՕՔԹ. Օ. ԿՈՐԵԿԵԱՆ

ՌԱԻԹԷՆ ՀԱՅԱԳ. ԱՆԿԼԷԱՆՑՈՒՆ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱԿԱՆ ՀԻՒԴԱՆՈՑ

Հիւանդ կ'ընդունի ուրբաթ և կիրակի գաս միւս օրերը ցերկէկ վերջ իր բնակարանը Բերա, Թարլա Պաչը, թիւ 12։

50—17

ԻՕՏ.—Ինչու այսքան շատ ձկան իւղ կը գործածուի անարիւն և սակարակամ աղայոց համար։

Որովհետեւ ան իր մէջ կը պարունակէ կազդուրիչ Իօտ գործածաւոր վիճակի մէջ, բայց ամէն ձկան իւղ հաւասար այժ չի կրնար ունենալ. անոր ամէնէն լաւագոյնը և թարմը պէտք է փնտռել Հայկ Ալլահվէրտիի դեղարանը, Գահէ Գարու Եենի Բօսթանէ Շատտէի։

պիտի գանէք ձեր Նկատմամբ մեւնոյն արժանապատուութեանց մէջ։

Պիւսի խոնարհեցաւ և պնդութեամբ.

— Մնաց որ, Տիկին, ըսաւ, ներեցէք որ ես ըլլամ պեռը այս ձեռնարկին... Մի՛ բարկանաք, պարոններ, չեմ կասկածիր ոչ ձեր եռանդին և ոչ անձնուիրութեան վրայ. բայց դուք կը գործէք Տիկինին հաշուոյն, մինչ ես կը գործեմ իմ իսկ հաշուոյն, և երբ խնդիրը իր ատելութեան և վրէժխնդրութեան վրայ է, Պիւսի—Լրքէէ իրեն վրայ միայն վստահութիւն ունի, գիտցէք։

— Այս պարոնները ձեր հրահանգին համեմատ պիտի գործեն, հրամայեց Ֆաուսթա։

Երեքն ալ խոնարհեցան լռութեամբ,

— Որոշ ծրագիր մը ունի՞ք Պ. Պիւսի, հարցուց Ֆաուսթա։

— Շատ անորոշ, Տիկին։

— Պէտք է սակայն որ Բարթէլան մեռնի... Կատելի եղածին չափ չուտ, պնդեց Ֆաուսթա, ասք ելլելով։

— Պիտի մեռնի՞, կրճատեց Պիւսի ապահով։

Ֆաուսթա նայուածքով հարցաքննեց երեք թիկնապահները որոնք գոտացին։

— Պիտի մեռնի՞.

Ֆաուսթա վայրկեան մը խորհրդածեց, և։

— Պարոններ, ըսաւ, ազատ կը թողում ձեզ գնալ։ Բայց սակեզ մինչեւ երկուշաբթի չէք կրնար հասնիլ Բարթէլանի, չորրդ ալ ինծի հետ եկէք արքայական ցլամարտին։ Հոն պիտի տամ հրահանգներս և այս անգամ կարծեմ թէ Բարթէլան պիտի չպրծի։

— Լա՛ւ, Տիկին, ըսաւ Պիւսի, ամէնքս ալ հոն պիտի ըլլանք... եթէ մինչեւ այն օրը չյաջողինք։

— Շա՛տ ապրի Ֆաուսթա՛... Ճակատամա՛րտ... Աստուծոյ արիւնին վրայ կ'երդնուինք, Պապին աղիքներուն վրայ... գոչեցին ելեկտրացած։

Այն ատեն Ֆաուսթա, յանկարծ խիստ լուրջ, յայտնեց.

— Խնդիրը Բարթէլանին վրայ է, պարոնե՛ր։

— Ա՛հ, ա՛հ, խորհեցաւ Պիւսի։ Բայց արդէն կ'ըսէի ինքնիրենս թէ այս արքայականին աւելի ատատեանութիւնը արդեօք ի՞նչ տեսակ մահաբեր ձեռնարկութեան մը փոխարէնն է։

Երեք սուսերակիրներուն խանդավառութիւնը ինկաւ անդգալաբար։ Ուրախ զուարթ դէմքերը թօշնեցան ապշահար, լուրջ և մտատանջ եղան, ժպիտը սառեցաւ խաչնուած շրթունքներուն վրայ և աչքերը պրպտեցին մութ անկիւններ, կարես վախնալով թէ մի՛ գուցէ յանկարծ մէջ տեղ ելլէ ա՛յն օրուն անունը միայն կը բաւէր սարսափեցնելու զիրենք։

— Ձեր ծառայութիւնը հիմա՛կ ալ շատ ուշ գընդեցած կը համարիք, հարցուց Ֆաուսթա ատանց հեգնութեան։

Երեքն ալ գլուխնին խոնարհեցուցին։

— Խնդիրը Բարթէլանին վրայ դարձեալ դէպ, ա՛յ, չատ ուշ չէ, իրա՛ւ ուշ չէ, չա՛ր սատանայ։

— Է՛ ինչ, կը վարանի՞ք, հարցուց դարձեալ Ֆաուսթա, հիմա բոլորովին պաղ։

— Ոչ, բոլոր սատանաները վկայ ըլլան... Բայց Բարթէլա՛ն... Ո՞ւրկէց ուր մէջտեղ ելաւ այս մարդը, Տիկի՛ն, վարանելու ալ տեղ կայ։

— Դիտէ՞ք արդեօք թէ պայուսակին մէջ անոյշ անոյշ թնդացող ոսկիները քնաւ չծախելու վճռանքն ալ խիստ հաւանական է։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ԾՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՌԱԻԹԷՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Դիական վերջին նորութեանց համեմատ առանց ցաւ պատճառելու կը դարմանէ ջերմամիզութիւնը, ֆրանկախտը, երազափորձութիւնը, առնական անկարողութիւնը և դժուարամիզութիւնը։

Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Պահէ գարու, Նէքէրքի Հաճի Պէքիրի անկիւնը, Մէրհամիճեան դեղարանը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ԶՐԻ 30—10

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԾՆՆԴԱՄԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐԹՍԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Պեսական և Ազգ. հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, երիկամունքի (պէսարէք), միզամամուշաի բրօնխիթի բորբոքումներ, դէշ դարմանումէ յառաջ եկած ամորձիներու ուռեցքներ, անկարողութիւն, ամլութիւն, բրօնխիթի վերաբերեալ բորբոքումներու համար Վիսիի նորանոր դոզիքով մասնաւոր, արգանդի և ձուարանների ուռեցքներ։

Գաղիականբանի համար առոյգական գարմանումներու հետ էրլիխի Սալվարսանի երակային ներարկումները մասնաւոր խնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վաղէամանէն, իր դարմանումին ատակ գտնուած կիւանդներուն թարախի, մէզի, խուխի մանրէաբանական քննութիւններ առանց վճարումի։ Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Նէնի Բօսթանէ ճանապարհի թիւ 4, Հայկ Ալլահվէրտի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրերը ձրի։